Lieta Nr. C12198019
Lietas arhīva Nr. C-0094-21/16
ECLI:LV:DAUT:2021:1105.C12198019.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2021. gada 5. novembrī, Krāslavā

Daugavpils tiesa
tiesnese G. Kusiņa
ar sekretāri I. Plotiņu
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latgales energobūve" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par dalībnieku izslēgšanu no sabiedrības dibinātāju sastāva un zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latgales energobūve" cēla prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par dalībnieku izslēgšanu no sabiedrības dibinātāju sastāva un zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā un tā papildinājumos norādīts, ka 2008. gada 10. aprīlī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latgales energobūve" ar reģistrācijas numuru 41503045569, kurā 1988 kapitāla daļas (Nr. 1-1988) jeb 70 % pamatkapitāla pieder /pers. C/, 426 kapitāla daļas (Nr. 1989-2414) jeb 15 % pamatkapitāla pieder /pers. A/, un 426 kapitāla daļas (Nr. 2415-2840) jeb 15 % pamatkapitāla pieder /pers. B/. Par sabiedrības valdes locekli tika iecelts /pers. C/.

Domājot par sabiedrības attīstību un veiksmīgu darbību, sabiedrība apmaksāja sabiedrības dibinātājiem /pers. A/ un /pers. B/ sertifikātu un apliecību saņemšanu, kas nepieciešami elektroietaišu projektēšanā un izbūvē, vienlaicīgi veicot šo jaunāko sabiedrības dibinātāju specializēto apmācību.

Laika periodā, kamēr /pers. A/ un /pers. B/ mācījās, ieguva darba pieredzi, pazīšanos darba tirgū un starp pasūtītājiem, viņi pakļāvās darba disciplīnai un respektēja sabiedrības valdes locekļa autoritāti. Viss mainījās 2015. gada pavasarī. 2014. gadu sabiedrība nostrādāja ar milzīgu peļņu 250 843 *euro* apmērā, kuru mazākuma kapitāla daļu turētāji vēlējās sadalīt. Izanalizējot sabiedrības vajadzības, 2015. gada 10. aprīļa dalībnieku sapulce nolēma atstāt peļņu nesadalītu, sakarā ar ko /pers. A/ un /pers. B/ mainīja savu attieksmi pret saviem darba pienākumiem. Būdami ne tikai dibinātāji, bet arī darbinieki, viņi rupji pārkāpa darba disciplīnu.

[1.1] Sākot ar 2015. gadu, atbildētāji ar savām saskaņotām darbībām, kā arī katrs atsevišķi, nodarīja SIA "Latgales energobūve" būtisku kaitējumu.

[1.1.1] 2015. gada septembra mēnesī /pers. A/ darba datora ASUS Chassis satura ekspertīzes veikšanas rezultātā tika konstatēts, ka, būdams darba attiecībās ar SIA "Latgales energobūve", /pers. A/ darba laikā, patvaļīgi izmantojot SIA "Latgales energobūve" būvkomersanta apliecību, ir izstrādājis elektroapgādes projektus fiziskām personām sava personīgā labuma gūšanai, izmantojot šiem nolūkiem arī sabiedrības materiālos resursus.

Ar 2015. gada 11. decembra SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sapulces lēmumu /pers. A/ rīcība un tās ietekme uz sabiedrību tika novērtēta kā izteikti negatīva. Dalībnieku sapulces lēmums netika apstrīdēts.

[1.1.2] Vairāku /pers. A/ iniciēto tiesvedību gaitā viņa pārstāve ierosināja tiesas pieprasījumus, kas tika nosūtīti AS "Sadales tīkls", lai saņemtu informāciju par SIA "Latgales energobūve" darbību. /pers. A/ bez jebkādiem pierādījumiem paziņoja, ka SIA "Latgales energobūve" sistemātiski nenoslēdza līgumus par darbu izpildi un saņēma maksājumus, neiegrāmatojot tos sabiedrības grāmatvedībā. Šādas /pers. A/ darbības radīja SIA "Latgales energobūve" negatīvas sekas. 2016. gadā uzaicinājumu SIA "Latgales energobūve" piedalīties AS "Sadales tīkls" Austrumu kapitālieguldījumu daļas rīkotajos iepirkumos biežums salīdzinājumā ar 2015. gadu samazinājās 3,5 reizes, un pārtraukumi starp uzaicinājumiem piedalīties iepirkumos palielinājās līdz četriem mēnešiem. No 2015. gada novembra līdz 2016. gada martam netika saņemts neviens uzaicinājums.

Šādas /pers. A/ darbības ir pretrunā sabiedrības un tās dalībnieku interesēm, un vērstas pret uzņēmējdarbības pamatprincipiem — katram komercsabiedrības dalībniekam ir jārūpējas par sabiedrības sekmīgu darbību un pozitīvu reputāciju un jāatturas no jebkādām darbībām, kas varētu tai nodarīt kaitējumu.

Ņemot vērā, ka inženierbūvju būvniecības apjoms 2016. gadā samazinājās par 33,3 %, AS "Sadales tīkls" kā valsts nozīmes pasūtītājs nodrošināja SIA "Latgales energobūve" galveno pasūtījumu apjomu, bet /pers. A/ darbību rezultātā šie pasūtījumi samazinājās. Tas kļuva par vienu no iemesliem sabiedrības zaudējumiem 84 654 *euro* apmērā.

[1.1.3] 2018. gada jūnijā /pers. A/ nodrošināja būvuzraudzību elektroietaišu izbūvē objektos "Baldones ielas posmā no Dzintaru ielas līdz Priedaines ielai, Daugavpilī, rekonstrukcija" un "Puškina ielas posmā no Tukuma ielas līdz Grodņas ielai, Daugavpilī, rekonstrukcija", kuros SIA "Latgales energobūve" veica apgaismojuma rekonstrukcijas darbus. Rīkojoties nepamatoti un prettiesiski, /pers. A/ atteicās saskaņot būvmateriālus minētajiem objektiem. Šāda /pers. A/ rīcība pierāda, ka viņš izmanto jebkuru, pat visniecīgāko iemeslu, lai kaitētu sabiedrībai un grautu tās reputāciju.

[1.1.4] 2014. gada 10. martā SIA "Latgales energobūve" dalībniekam /pers. B/ tika izsniegts aizdevums 10 500 *euro*. Līgumā bija atrunāts aizdevuma atmaksas termiņš — 2016. gada 10. marts. Uz darba attiecību izbeigšanas brīdi (2015. gada 8. septembrī) /pers. B/ atmaksāja SIA "Latgales energobūve" 5000 *euro*. Atlikusī parāda daļa 5500 *euro* palika neatmaksāta, ko SIA "Latgales energobūve" piedzina tiesas ceļā. Parāda atmaksas kavējumu SIA "Latgales energobūve" uzskata par būtisku kaitējumu, ko /pers. B/ nodarīja sabiedrībai 2016. gadā, brīdī, kad sabiedrība cieta materiālas grūtības sakarā ar pasūtījumu būtisku samazinājumu un šie naudas līdzekļi tieši 2016. gadā bija vitāli nepieciešami sabiedrībai, lai izdzīvotu un noturētos darba tirgū, jo parāda 5500 *euro* apmērā savlaicīga atmaksa būtu būtisks atbalsts, ko varētu sniegt savai sabiedrībai lojāls dalībnieks (5500 *euro* ir mēneša darba alga 6 elektromontieriem).

[1.1.5] /pers. A/ pēdējā darba dienā 2015. gada 8. septembrī /pers. B/ iesniedza iesniegumu par darba līguma izbeigšanu uz Darba likuma

100. panta ceturtās daļas pamata, sākot ar 2015. gada 9. septembri.

Negaidītā /pers. B/ aiziešana no darba kopā ar /pers. A/ vienā un tajā pašā dienā ļoti negatīvi atsaucās uz sabiedrības darbu. Tobrīd /pers. B/ vadīja elektromontāžas darbus vairākos objektos, tajā skaitā ar Eiropas līdzfinansējumu, kuros darbu vadītāju nomaiņa ir aizliegta, strādāja par darba aizsardzības un ugunsdrošības speciālistu un nodrošināja kvalitātes vadības sistēmas ISO 9001 un ISO 14001 darbību sabiedrībā. Apzinoties, ka kopš /pers. A/ aiziešanas dienas viņš būs vienīgais sertificēts elektroietaišu izbūves darbu vadītājs sabiedrībā, bez šāda speciālista sabiedrībai nav tiesību veikt elektromontāžas darbus un tai ir jāaptur sava komercdarbība, /pers. B/ tomēr pameta sabiedrību kopā ar /pers. A/, tādā veidā ļaunprātīgi mēģinot paralizēt sabiedrības darbību, kurā viņš ir dibinātājs un dalībnieks.

Prasītāja tika spiesta steidzīgi meklēt jaunus darba vadītājus, projektētāju un darba drošības speciālistu, lai tikai nepārtrauktu savu darbību, kas prasīja papildu finanšu izdevumus. Labticīgam un godprātīgam dalībniekam nebija tiesību veikt darbības, kas nodarīja sabiedrībai zaudējumus, radot papildus neparedzētus izdevumus – /pers. B/ vietā darbā tika pieņemti trīs speciālisti.

[1.1.6] 2016. gada 31. martā atbildētāji iesniedza apzināti nepatiesu iesniegumu Finanšu policijā par to, ka SIA "Latgales energobūve" valdes loceklis /pers. C/ sistemātiski nenoslēdz līgumus par būvniecības un projektēšanas darbu izpildi ar pasūtītājiem, saņem norēķinus skaidrā naudā, apejot uzņēmuma grāmatvedību. Savā iesniegumā atbildētāji lūdza ierosināt krimināllietu pret /pers. C/. Iesniegumam tika pievienots apšaubāms saraksts ar objektiem, kuri it kā tika būvēti/projektēti bez līgumiem.

Šādas atbildētāju darbības bija vērstas uz sabiedrības reputācijas graušanu. Finanšu policija nonāca pie secinājuma, ka iesniegumā minētie fakti neguva apstiprinājumu.

Ar 2017. gada 13. aprīļa SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sapulces lēmumu atbildētāju darbības un to ietekme uz prasītājas darbību tika novērtēta kā izteikti negatīva un viņiem tika izteikta neuzticība. Atbildētāji apstrīdēja šo lēmumu tiesā, kura visās trīs instancēs noraidīja viņu prasību.

[1.1.7] 2015. gada decembrī /pers. B/ un /pers. A/ dibināja SIA "NDelektrA", reģistrācijas numurs 41503074021, kuras darbības veidi ir analogi ar darbības veidiem, kurus veic SIA "Latgales energobūve", un to reģistrēja Būvkomersantu reģistrā uz to sertifikātu pamata, kuri tika viņiem iegādāti par SIA "Latgales energobūve" līdzekļiem un uz tās darba pieredzes pamata, ko /pers. B/ un /pers. A/ ieguva, strādājot SIA "Latgales energobūve".

Sabiedrības dalībniekiem ir lojalitātes pienākums pret savu sabiedrību un konkurējoša komercsabiedrība pati par sevi, kā arī tās dibināšana un darbošanās šādā komercsabiedrībā, ir būtisks šā pienākuma pārkāpums, kas apdraud gan konkrētās sabiedrības dzīvotspēju, gan arī kaitē godīgai komercdarbības videi.

Ar konkurējošu komercdarbību tiek radīts būtisks kaitējums sabiedrībai, jo, pirmkārt, komercdarbība ir konkurējoša, otrkārt, tas neatbilst Komerclikuma 171. pantam un kopumā apdraud komercdarbības mērķi — peļņas gūšanu, līdz ar to būtiski kaitē sabiedrības interesēm. Tādējādi darījums, ar kuru konkurējoša sabiedrība SIA "NDelektrA", kas darbojas vienā tirgū ar SIA "Latgales energobūve", iegādājas tās daļas, ir neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs likumiem un labiem tikumiem un nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu, tāds darījums nav spēkā.

Augstākā tiesa 2018. gada 28. jūnija spriedumā civillietā Nr. SKC-195/2018 norāda, ka ne sabiedrībai, ne citiem tās dalībniekiem nav jāpacieš tāds dalībnieks, kas nepilda lojalitātes principu, un tas ir pamats šāda dalībnieka izslēgšanai, analogi, nav arī pieļaujama situācija, kad konkurējoša sabiedrība iegūst konkurējošas sabiedrības daļas, kas izriet no augstāk nosauktā sprieduma tēzes: "Konkurējošas sabiedrības dibināšana un tās darbības aktīva veicināšana ir būtisks sabiedrības dalībnieka lojalitātes pienākuma pārkāpums. Sabiedrības dalībnieks un valdes loceklis, kas rīkojas kā krietns un rūpīgs saimnieks, ir lojāls sabiedrībai un neveic darbības, kas apdraud tās mērķu, tostarp peļņas gūšanas un sabiedrības attīstības mērķu, sasniegšanu".

Komerclikuma 195. panta pirmā daļa noteic, ka tiesa var izslēgt dalībnieku no sabiedrības, pamatojoties uz sabiedrības prasību, ja viņš bez attaisnojoša iemesla nepilda savas saistības vai citādi nodarījis būtisku kaitējumu sabiedrības interesēm, vai nav izpildījis saistības, vai nav pārtraucis kaitējuma nodarīšanu pēc tam, kad no sabiedrības saņemts rakstveida brīdinājums.

Augstākās tiesas judikatūrā atzīts, ka viens no Komerclikuma 195. panta mērķiem ir novērst sabiedrībai nelojāla dalībnieka turpmāku kaitējumu sabiedrībai, jo ne sabiedrībai, ne citiem tās dalībniekiem nav jāpacieš tāds dalībnieks, kurš ne tikai nepilda lojalitātes pienākumu, bet ar savu rīcību nodarījis sabiedrībai būtisku kaitējumu, un pastāv iespēja, ka viņš varētu nodarīt kaitējumu arī turpmāk (sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018. gada 31. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-34/2018).

SIA "NDelektrA" darbojas ar SIA "Latgales energobūve" vienā tirgū, tām ir vienādi darbības veidi, tās piedalās vienos iepirkumos, līdz ar to SIA "NDelektrA" ir SIA "Latgales energobūve" tiešais konkurents.

Par SIA "Latgales energobūve" līdzekļiem saņemtie sertifikāti un apliecības speciālajiem darbu veidiem, kā arī /pers. B/ mācības RISEBA specialitātē "darba aizsardzības speciālists", ko apmaksāja SIA "Latgales energobūve", viņiem deva iespēju saņemt AS "Latvenergo" kvalificētā būvpakalpojumu sniedzēja statusu un piedalīties vienos un tajos pašos iepirkumos, sastādot SIA "Latgales energobūve" tiešu konkurenci. Kā rezultātā laika posmā no 2016. gada decembra līdz šim brīdim SIA "Latgales energobūve" zaudēja iespēju uzvarēt vairākos iepirkumos un saņemt pasūtījumus 351 445,76 *euro* vērtībā, no kuriem pasūtījumi 26 576,99 *euro* apmērā netika saņemti atbildētāju nelojālu un kaitniecisku darbību dēļ. Piedaloties atkārtoti izsludinātajos iepirkumos un zinot SIA "Latgales energobūve" piedāvātās cenas, SIA "NDelektrA" mainīja cenas, tās būtiski samazinot, tādējādi darbojoties pretēji SIA "Latgales energobūve" interesēm un nodarot tai būtisku materiālu kaitējumu.

Pat pēc 2019. gada 18. jūnija brīdinājuma Nr. 84/2019 par kaitējuma nodarīšanas pārtraukšanu saņemšanas atbildētāji turpina rīkoties ļaunprātīgi un samazināt cenas atkārtoti izsludinātajos iepirkumos.

[1.1.8] 2016. gada 29. novembrī /pers. B/ un /pers. A/ noslēdza viņiem piederošo SIA "Latgales energobūve" kapitāla daļu pirkuma līgumu ar SIA "NDelektrA". Saskaņā ar līguma noteikumiem katrs no minētajiem dalībniekiem pārdeva šai sabiedrībai pa 5 % no viņiem piederošajām SIA "Latgales energobūve" kapitāla daļām. SIA "NDelektrA" darbojas tai pašā ražošanas sektorā, kurā darbojas SIA "Latgales energobūve" (elektromontāžas darbi un projektēšana), bet atbildētāji ir SIA "NDelektrA" līdzīpašnieki un 44 % kapitāla daļu turētāji katrs. Dotajā situācijā atbildētāju darbības tika vērstas uz apzinātu konkurējošās firmas iekļaušanu SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sastāvā, kas ierobežotu uzņēmuma darbību.

Atbildētāji, būdami konkurējošas sabiedrības dibinātāji un amatpersonas, liedz savai sabiedrībai (SIA "Latgales energobūve") nopelnīt, kas pats par sevi ir pretrunā uzņēmējdarbības būtībai. Izanalizējot atkārtoti izsludinātos AS "Sadales tīkls" iepirkumus no 2019. gada 26. jūlija (prasības iesniegšanas datums) līdz 2020. gada 17. janvārim, bija konstatēta likumsakarība: ja sākotnēji iepirkumā uzvarētāja bija cita sabiedrība (nevis SIA "Latgales energobūve"), atkārtotajā iepirkumā SIA "NDelektrA" vai nu atstāja cenu, ko piedāvāja iepriekš, vai arī samazināja, bet nebūtiski, lai sabiedrība, kas uzvarēja pirmajā iepirkumā, paliktu par uzvarētāju arī atkārtoti izsludinātajā iepirkumā. Tiklīdz SIA "NDelektrA" redzes lokā bija SIA "Latgales energobūve", lojalitātes vietā spilgti izteikta vēlēšanās kaitēt SIA "Latgales energobūve", nodarot tai zaudējumus.

Atbildētāju saskaņotās darbības, vienlaicīgi pārdodot savas daļas sabiedrībai konkurentam, ir daļa no sazvērestības, lai tādā veidā radītu spiedienu uz SIA "Latgales energobūve". Prasītāja vērtē atbildētāju darbības kā vienu no reiderisma veidiem (agresīva rīcība likuma ietvaros, t.s., tirgus spiediens). Mazākuma kapitāla daļu īpašnieki pārdeva daļu no sev piederošām kapitāldaļām sabiedrībai konkurentam, lai piespiestu lielāko kapitāldaļu īpašnieku nopirkt atbildētāju daļas par neadekvāti lielu cenu.

Saskaņā ar 2018. gada 28. jūnija Augstākās tiesas spriedumu lietā Nr. SKC-195/2018 konkurējošās sabiedrības dibināšana ir būtisks kaitējuma nodarījums esošai sabiedrībai un ir uzskatīta par izslēgšanas no dalībnieku sastāva iemeslu.

[1.1.9] Atbildētāju nelojalitāte pret prasītāju izpaužas arī kā vienas sabiedrības (SIA "Latgales energobūve") resursu izmantošana citas sabiedrības (SIA "NDelektrA") interesēs. SIA "NDelektrA" kļuva par pilnvērtīgu tirgus dalībnieku tūlīt pēc dibināšanas, izmantojot tos intelektuālos resursus, kuri bija iegādāti par SIA "Latgales energobūve" līdzekļiem, balstoties uz tās pieredzi un tās konkrētajām vajadzībām (sertifikāti, atļaujas un apliecības).

SIA "Latgales energobūve" reģistrēšanas brīdī Būvkomersantu reģistrā 2008. gada 23. aprīlī būvspeciālistu sarakstā bija iekļauts elektroietaišu izbūves darbu vadītājs /pers. D/. Savukārt, /pers. A/ darbu vadītāja sertifikātu saņēma tikai 2008. gada 29. maijā, bet projektētāja sertifikātu tikai 2013. gada 17. janvārī (2011. gadā SIA "Latgales energobūve" darbā bija pieņemts sertificēts būvspeciālists ar projektētāja sertifikātu /pers. E/, kurš arī veica /pers. A/ apmācību un sagatavošanu eksāmeniem, lai viņš varētu 2013. gadā saņemt projektētāja sertifikātu), bet /pers. B/ darbu vadītāja sertifikātu saņēma tikai 2013. gada 17. janvārī.

[1.1.10] 2015. gada 30. jūlijā starp SIA "Latgales energobūve" un SIA "Ditton būve" tika parakstīts līgums par elektromontāžas darbu veikšanu objektā "Daugavpils Universitātes meža bioloģiskās daudzveidības pētījumu laboratorijas ēkas pārbūve (rekonstrukcija) "Ilgas", Skrudalienas pagasts, Daugavpils novads, ID Nr. DU 2015/7 F", /pers. A/ un /pers. B/ tika ierakstīti līgumā kā SIA "Latgales energobūve" vadošais personāls būvdarbu veikšanā, par ko 2015. gada 10. augustā viņi parakstīja atbilstošu rīkojumu. /pers. A/ parakstīja speciālista apliecinājumu par gatavību piedalīties minētā līguma izpildē bez jebkādiem šķēršļiem, bet 2015. gada 25. augustā iesniedza sabiedrībai iesniegumu par aiziešanu ikgadējā atvaļinājumā par iepriekšējo gadu, pievienojot to kārtējam ikgadējam atvaļinājumam, no 2015. gada 4. septembra un 2015. gada 27. augustā iesniedza vēl vienu iesniegumu par aiziešanu atvaļinājumā sakarā ar bērna piedzimšanu. Ņemot vērā, ka līguma Nr. 3-07/15-25 termiņš beidzās 2015. gada 13. novembrī, /pers. A/ skaidri parādīja, ka nestrādās pie minētā līguma izpildes, neskatoties uz uzņemtajām saistībām.

[1.2] Materiālie zaudējumi, kas tika nodarīti SIA "Latgales energobūve" ar /pers. A/ un /pers. B/ darbībām, sastāda 70 084,17 *euro*.

[1.3] Pamatojoties uz Civillikuma 1. , 1770. , 2241. , 2250. , 2251. pantu, Komerclikuma 1. panta otro daļu, 172. panta pirmo, ceturto un sesto daļu, 195. pantu, lūdz piedzīt SIA "Latgales energobūve" labā no atbildētāja /pers. A/ zaudējumus 49 374,03 *euro*, no atbildētāja /pers. B/ zaudējumus 20 710,14 *euro* apmērā; izslēgt no SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sastāva dalībnieku /pers. A/, kam pieder sabiedrībā 426 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 15 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 1989-2414, un dalībnieku /pers. B/, kam pieder sabiedrībā 426 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 15 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 2415-2840; piedzīt no atbildētājiem prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

[2] Atbildētāju pilnvarotā pārstāve iesniedza paskaidrojumu, norādot, ka atbildētāji /pers. A/ un /pers. B/ prasību neatzīst pilnībā.

[2.1] Prasības pieteikumā ir norādīti pilnīgi nepareizi, sagrozīti fakti par to, kā tika dibināta SIA "Latgales energobūve". Kopš 2005. gada /pers. C/ daļēji piederēja SIA "Austrumu energoceltnieks" (iepriekšējais nosaukums SIA "Būvenergoserviss"). Šajā sabiedrībā strādāja arī atbildētāji. /pers. C/ radās konflikts ar sabiedrības līdzīpašniekiem, kā dēļ viņš piedāvāja /pers. A/ un /pers. B/ dibināt jaunu sabiedrību. /pers. C/ piedāvājums bija, ka viņam pieder 40 % jaundibināmās sabiedrības, bet atbildētājiem katram pa 30 %. /pers. C/ piedāvāja viņiem daļas sabiedrībā, jo tieši atbildētājiem bija gan zināšanas, gan sertifikāti, kas nepieciešami elektroietaišu projektēšanai un izbūvei, t.i., bez atbildētājiem /pers. C/ nevarētu strādāt un attīstīt jauno sabiedrību, jo viņam pašam ne tad, ne arī tagad nav sertifikātu un atļauju strādāt elektroietaišu projektēšanas vai izbūves jomā.

/pers. C/ apņēmās noorganizēt visu dokumentu sagatavošanu jaunās sabiedrības dibināšanai. Kad atbildētāji ieradās bankā, lai iemaksātu pamatkapitālu, kur arī bija paredzēts parakstīt visus dokumentus sabiedrības dibināšanai, izrādījās, ka dokumentos bija samainītas daļas - /pers. C/ 70 %, bet atbildētājiem pa 15 %. Tā kā tikšanās bija bankā un /pers. C/ līdzi bija jau izdrukāti dokumenti, kuros nekādas izmaiņas nevarēja veikt, atbildētāji parakstīja dokumentus ar šādu daļu sadalījumu. Sabiedrība SIA "Latgales energobūve" tika nodibināta.

/pers. C/ uzņēmās sabiedrības vadību kā valdes loceklis un drīz vispār sāka ignorēt pārējos sabiedrības dibinātājus, uzvedās tā, it kā būtu vienīgais sabiedrības īpašnieks. Darba apjomi auga, lielākā daļa darbu bija jāpaveic atbildētājiem. Lai darbus izpildītu termiņā, bieži bija jāstrādā no agra rīta līdz desmitiem, vienpadsmitiem vakarā, bet /pers. C/ šo faktu ignorēja un atteicās risināt darba organizācijas jautājumus.

/pers. A/ 2015. gada 25. augustā iesniedza SIA "Latgales energobūve" valdes loceklim /pers. C/ iesniegumu par atvaļinājuma piešķiršanu sakarā ar bērna piedzimšanu, un faktiski ar šo brīdi arī sākās konflikta eskalācija, jo /pers. C/ nevēlējās piešķirt atvaļinājumu, atteicās iesniegumu pieņemt. /pers. A/ iesniegumu nosūtīja pa pastu. Atvaļinājums tika piešķirts, taču drīz vien /pers. A/ saņēma darba devēja uzteikumu. Darba uzteikums tika pārsūdzēts tiesā un gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas instances tiesa prasību apmierināja un atzina uzteikumu par spēkā neesošu (2016. gada 4. februāra Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedums lietā Nr. C12236915).

/pers. B/ 2015. gada 8. septembrī paziņoja SIA "Latgales energobūve" valdes loceklim, ka /pers. A/ atbrīvošanu no darba uzskata par neobjektīvu, kas turpmāk varētu negatīvi ietekmēt uzņēmuma darbību, ka viņa rīcība attiecībā pret mazākuma dalībniekiem ir ļaunprātīga un neobjektīva. Šī iemesla dēļ /pers. B/ 2015. gada 8. septembrī uzteica darba līgumu.

Kad pirmās instances tiesa bija atjaunojusi /pers. A/ darbā, nosakot, ka šajā daļā spriedums izpildāms nekavējoties, SIA "Latgales energobūve" 2015. gada 10. novembrī izdeva citu rīkojumu par darba līguma uzteikumu /pers. A/, kurš atkal tika apstrīdēts tiesā. Ar 2016. gada 11. novembra izlīgumu SIA "Latgales energobūve" atcēla šo rīkojumu, puses vienojās, ka /pers. A/ un SIA "Latgales energobūve" starpā pastāvējušās darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas ar 2015. gada 10. novembri uz sekojoša pamata — darbinieka uzteikums. Tiesa noslēgto izlīgumu apstiprināja, un tiesvedība lietā tika izbeigta.

Ņemot vērā, ka atbildētāji bija palikuši bez darba, SIA "Latgales energobūve" valde /pers. C/ personā nesniedza atbildētājiem kā dalībniekiem nekādu informāciju, bet bija jāpelna iztikas līdzekļi sev un ģimenei, 2015. gada 8. decembrī tika dibināta SIA "NDelektrA".

[2.2] Saistībā ar patvaļīgi projektētajiem objektiem SIA "Latgales energobūve" ir vērsusies ar iesniegumu policijā, uz šī pamata /pers. A/ tika uzteikts darba līgums, taču rezultātā ar izlīgumu SIA "Latgales energobūve" atcēla rīkojumu par darba līguma uzteikumu, kas bija izdots sakarā ar to, ka /pers. A/ ir patvaļīgi projektējis objektus. Saskaņā ar izlīguma 4. punktu puses apliecināja, ka to starpā pilnīgi un galīgi ir atrisināti visi strīdi par to starpā pastāvējušo domstarpību atrisināšanu civillietas Nr. C12287015 ietvaros, un puses apņemas neizvirzīt viena otrai savstarpējas pretenzijas par iepriekšminētā strīda ar šo izlīgumu panākto labprātīgo atrisinājumu arī nākotnē.

Kā arī 2016. gada 17. martā policijā tika pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, un Valsts ieņēmumu dienests atteica uzsākt lietvedību par šo faktu.

[2.3] Prasības pieteikumā norādīts, ka vairāku /pers. A/ iniciēto tiesvedību gaitā viņa pārstāve zvērināta advokāte Rita Jureviča /pers. A/ uzdevumā vairākkārtēji vērsās ar rakstiskiem pieprasījumiem AS "Sadales tīkls" un ierosināja tiesas pieprasījumus, kas tika nosūtīti AS "Sadales tīkls", lai saņemtu informāciju par SIA "Latgales energobūve" darbību. /pers. A/ bez jebkādiem pierādījumiem paziņoja par to, ka SIA "Latgales energobūve" sistemātiski nenoslēdza līgumus par darbu izpildi un saņēma maksājumus, neiegrāmatojot tos sabiedrības grāmatvedībā, ka šo darbību sekas ir uzaicinājumu piedalīties AS "Sadales tīkls" iepirkumos būtisks samazinājums.

Prasītāja nav iesniegusi tiesai un nav atsaukusies uz konkrētiem pieprasījumiem, kas adresēti AS "Sadales tīkls", un kuri prasītājas ieskatā ir tādi, kas ir bijuši par iemeslu uzaicinājumu samazinājumam, tāpat nav iesniegusi pierādījumus par to, vai šādu uzaicinājumu samazinājums patiešām ir bijis, un kāds ir bijis samazinājuma cēlonis.

Prasītāja atsaucas uz tiesas nolēmumiem civillietā Nr. C12227917 strīdā par dalībnieku sapulces lēmumu, ar kuru /pers. A/ darbības ietekme uz

SIA "Latgales energobūve" darbību tika novērtēta kā izteikti negatīva, apstrīdēšanu. Šajā sakarā jāpiemin, ka šāds dalībnieku sapulces lēmums ir bijis viena vairākuma dalībnieka — /pers. C/ viedoklis, kurš, ņemot vērā viņam piederošos 70 % sabiedrībā, izteikts kā dalībnieku sapulces lēmums. Augstākās tiesas Senāts 2019. gada 10. aprīļa rīcības sēdes lēmumā šajā lietā ir noteicis, ka apstrīdēto SIA "Latgales energobūve" dalībnieku lēmumu, kurā abu prasītāju darbībām dots negatīvs novērtējums, izsakot neuzticību, nav pamata traktēt kā tādu, kas pats par sevi radījis viņiem nelabvēlīgas sekas (kaitējumu). Respektīvi, Komerclikuma 195. pantā regulētās procedūras piemērošanas gadījumā atbildētājai neatkarīgi no izskatāmajā lietā taisītā sprieduma esības katrā ziņā būs pienākums pierādīt šā panta pirmās daļas tiesisko sastāvu veidojošos apstākļus.

[2.4] Prasītāja norāda, ka /pers. A/ kaitē sabiedrībai un grauj tās reputāciju, nepamatoti un prettiesiski atsakoties saskaņot būvmateriālus objektiem. /pers. A/ nekad nav nepamatoti vai prettiesiski atteicies saskaņot būvmateriālus objektiem, tas ir nepatiess prasītājas apgalvojums. Ņemot vērā, ka prasība satur tikai prasītājas deklaratīvus apgalvojumus par nepamatotu un prettiesisku /pers. A/ rīcību, to atspēkot nav iespējams.

[2.5] Prasītāja norāda, ka /pers. B/ radījis tai būtisku kaitējumu, jo 2016. gada 10. martā nav atgriezis sabiedrībai aizdevumu.

Starp pusēm pastāvēja civiltiesisks strīds par aizdevuma atmaksu, ko rezultātā atrisināja tiesa. Aizdevuma atdošana bija paredzēta no saņemtajām dividendēm. 2016. gada 22. janvārī /pers. B/ lūdza sasaukt dalībnieku sapulci, lai lemtu par dividenžu izmaksu, no kurām varētu ar ieskaitu segt aizdevumu, taču, ņemot vērā jau tobrīd konfliktējošās dalībnieku attiecības, dividendes netika sadalītas. Ņemot vērā aizdevuma atmaksas noteikumus, kas bija paredzēti aizdevuma līgumā, kā arī aizdevuma mērķi, SIA "Latgales energobūve" nav tiesību pārmest /pers. B/, ka aizdevumu viņš nav atgriezis 2016. gada 10. martā, jo /pers. B/ dividendes netika izmaksātas. Izsniedzot /pers. B/ aizdevumu, SIA "Latgales energobūve" apzinājās, ka /pers. B/ nebūs iespējams atmaksāt uzreiz visu aizdevumu, ja dividendes netiks izmaksātas, un ar to SIA "Latgales energobūve" vajadzēja rēķināties. Aizdevums šobrīd ir atdots. Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 27. augusta lēmumu lietā Nr. C12248616 ir konstatēts, ka SIA "Latgales energobūve" no 2008. gada pastāvīgi strādājusi ar peļņu, sākot ar 2013. gadu peļņa netiek sadalīta, bet atstāta uzņēmumam, tajā skaitā arī peļņa par 2017. gadu. Minētie apstākļi liecina par labu un stabilu uzņēmuma mantisko stāvokli [..]. Prasītāja nav pierādījusi, ka summa 5500 *euro* apmērā bija vitāli nepieciešama sabiedrībai, līdz ar to nepamatots ir apgalvojums, ka aizdevuma neatgriešana 2016. gada 10. martā ir nodarījusi būtisku kaitējumu.

[2.6] Ar savu darba attiecību uzteikumu /pers. B/ vēlējās norādīt sabiedrības valdei, ka tā rīkojas negodprātīgi un ļaunprātīgi, atbrīvojot /pers. A/ no darba, un šī atbrīvošana var kaitēt uzņēmuma darbībai.

Tiesas spriedums par /pers. A/ atjaunošanu darbā parādīja, ka /pers. B/ bija taisnība par to, ka atbrīvošana ir nepamatota, savukārt pašas prasītājas norādes un aprēķini, cik sabiedrība samaksāja darba algās citiem speciālistiem /pers. A/ vietā, norāda uz to, ka /pers. A/ atbrīvošana no darba kaitēja uzņēmumam, kā brīdināja /pers. B/.

No 2015. gada 21. septembra /pers. B/ vēstules izriet, ka darba līgums faktiski tika uzteikts, pamatojoties uz Darba likuma 100. panta piekto daļu, un SIA "Latgales energobūve" šo uzteikumu nav apstrīdējusi. /pers. B/, uzsakot darba līgumu, rīkojās kā SIA "Latgales energobūve" darbinieks, nevis kā dalībnieks. Savukārt prasītāja nav iesniegusi nekādus pierādījumus tam, kāds kaitējums ir nodarīts sabiedrībai sakarā ar to, ka darbinieks izvēlējās neturpināt darba tiesiskās attiecības ar sabiedrību.

[2.7] Prasītāja norāda, ka atbildētāji iesniedza apzināti nepatiesu iesniegumu Finanšu policijā. Šis iesniegums bija vērsts nevis pret SIA "Latgales energobūve", bet pret tās valdes locekli, tiesībsargājošajai iestādei ziņojot par to, kāda informācija bija atbildētāju rīcībā.

Tā kā jebkurai personai ir pienākums ziņot tiesībsargājošām iestādēm par zināmajiem pārkāpumiem, tad tāda vēršanās nevar personai radīt nelabvēlīgas sekas. Satversmē un likumos piešķirto tiesību izmantošana nevar būt par iemeslu, lai pret personu piemērotu civiltiesisko, disciplināro, administratīvo vai krimināLo atbildību. Personu nevar sodīt, iebiedēt vai radīt tai nelabvēlīgas sekas tikai tādēļ, ka tā ir izmantojusi likumā paredzētos tiesību aizsardzības mehānismus. Tiesības būtu atzīstamas par šķietamām (iluzorām), ja par tiesību izmantošanas rezultātā izraisītām sekām, tiesību izmantotājam iestātos kāds no iepriekš minētajiem atbildības veidiem. Arī tiesību doktrīnā atzīts, ka gadījumā, ja kāds izlieto sev piederošu tiesību, tad parasti tas vienlaicīgi nevar būt kāda cita tiesību aizskārums (sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīgā: Tiesu namu aģentūra, 1998, 145.-146. lpp.).

SIA "Latgales energobūve" pati nepamatoti ir vērsusies gan Valsts policijā, gan Valsts ieņēmumu dienestā ar iesniegumiem par krimināLprocesa ierosināšanu un administratīvās lietvedības uzsākšanu pret vienu no sabiedrības dalībniekiem — /pers. A/. SIA "Latgales energobūve" nav pierādījusi, kā iesniegums Finanšu policijai ir kaitējis sabiedrības reputācijai.

[2.8] Prasītāja pārmet /pers. A/ lojalitātes pienākuma pārkāpumu, kaut gan pati /pers. A/ 2 reizes atbrīvoja no darba, kā rezultātā viņš palika bez darba un tika apdraudēta viņa ienākumu gūšana. Lai pilnveidotu un realizētu savas profesionālās spējas, nevar ilgstoši atrasties bezdarba stāvoklī, jo tas ir personu degradējošs faktors. SIA "NDelektrA" tika dibināta 2015. gada 8. decembrī, kad bija pagājis mēnesis pēc viņa otrās atbrīvošanas no darba SIA "Latgales energobūve". Latvijas Republikas Satversmes 106. pantā ir nostiprinātas ikvienas personas tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. SIA "Latgales energobūve" prettiesiskas rīcības dēļ /pers. A/ bija spiests sev meklēt nodarbošanos. Uz to brīdi vienīgais iespējamais risinājums bija piedalīšanās jauna uzņēmuma dibināšanā. Ja uzņēmums, kurā viņam piederēja 15 % kapitāla daļu, viņu atbrīvo no darba, daudz citu variantu nav. Konkurējošie uzņēmumi nelabprāt dibina darba attiecības ar darbiniekiem, kuriem pieder kapitāla daļas konkurējošās sabiedrībās.

Tā kā SIA "Latgales energobūve" ir vainojama situācijā, ka /pers. A/ palika bez darba, šobrīd pārmest viņam uzņēmuma dibināšanu un lojalitātes trūkumu, ir ne tikai neētiski, bet arī nepamatoti. Ar SIA "NDelektrA" dibināšanu SIA "Latgales energobūve" nav nodarīts nekāds kaitējums.

SIA "NDelektrA" dibināšanu nevar pārmest arī /pers. B/. Laikā, kad SIA "Latgales energobūve" izbeidza ar viņu darba tiesiskās attiecības, viņš darīju zināmu, ka viņam nav pieņemams SIA "Latgales energobūve" vadības stils, ka uzņēmumā notiek neobjektīva un nepamatota darbinieku atlaišana (ko pēc tam pierādīja arī tiesas spriedums), ka dalībnieku vairākums savu dominējošo stāvokli pret mazākuma dalībniekiem izmanto negodprātīgi. Vēl 2015. gada 21. oktobrī atbildētāji vērsās ar iesniegumu par SIA "Latgales energobūve" ārkārtas dalībnieku sapulces sasaukšanu, cerībā, ka uzņēmuma vadība un vairākuma dalībnieks mainīs attieksmi, taču tas nenotika. Tā kā pēc visa notikušā strādāt SIA "Latgales energobūve" nebija iespējams, cita uzņēmuma dibināšana bija likumsakarīga rīcība.

[2.9] No prasītājas zaudējumu aprēķina izriet, ka pirmā zaudējumu pozīcija ir maksa par mācībām, sertifikātu, apliecību saņemšanu.

Gan /pers. A/, gan /pers. B/ bija darba tiesiskās attiecības ar SIA "Latgales energobūve", un jebkuras apmācības, ko apmaksāja darba devējs, ir saistītas ar darba tiesiskajām attiecībām. Darba likuma 96. pants regulē jautājumus par profesionālo apmācību un kvalifikācijas paaugstināšanu, nosakot, ka vienošanās par apmācību slēdzama rakstveidā. Darba likuma 96. panta astotā daļa paredz, kādos gadījumos darba devējs var prasīt, lai darbinieks atlīdzina faktiskos izdevumus par apmācību. Savukārt Darba likuma 31. pants nosaka, ka visi prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā, ja likumā nav noteikts īsāks noilguma termiņš. Ievērojot minēto, SIA "Latgales energobūve" nav tiesību prasīt atlīdzināt par apmācību radušos izdevumus.

Otrā zaudējumu pozīcija, kas attiecas tikai uz /pers. A/, ir darbaspēka apmaksa pēc darba attiecību izbeigšanas ar /pers. A/, kas izpaužas kā starpība 31 490,33 *euro* apmērā. Pamatojums šādiem zaudējumiem nav atrodams. SIA "Latgales energobūve" pati prettiesiski 2015. gada 31. augustā uzteica darba līgumu /pers. A/, ko atzina tiesa, atjaunojot viņu darbā. 2015. gada 10. novembrī SIA "Latgales energobūve" pati izdod rīkojumu par

/pers. A/ darba līguma uzteikumu, ko vēlāk atceļ ar 2016. gada 11. novembra rīkojumu, bet tagad aprēķina kā zaudējumu iedomājamu starpību starp to, cik varētu saņemt algā /pers. A/, ar to, cik saņēma algā citi SIA "Latgales energobūve" nodarbināti darbinieki. Prasītāja nav pierādījusi nevienu no zaudējumu piedziņas priekšnoteikumiem, kas ir nepieciešami, lai prasību par zaudējumu piedziņu varētu apmierināt.

Kā trešā zaudējumu pozīcija ir apmaksa par juridiskiem pakalpojumiem sakarā ar tiesvedībām un ilgstošiem konfliktiem starp sabiedrības dalībniekiem, nav pamatojuma zaudējumu summai 6500 *euro* apmērā.

Prasījums par zaudējumu piedziņu par juridiskajiem pakalpojumiem faktiski attiecas uz ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu, tādējādi to nav pamata uzskatīt par materiāltiesisku prasījumu. Jautājums par šo izdevumu atlīdzināšanu ir jārisina katras konkrētas tiesvedības ietvaros, nevis ceļot prasību par zaudējumu piedziņu. Lai arī izdevumi, ko prasītājs samaksājis par juridiskās palīdzības sniegšanu, atzīstami par viņa zaudējumiem šī jēdziena plašākā nozīmē, tomēr nav pamata tos saistīt ar puses tiesībām celt materiāltiesisku prasījumu par zaudējumu piedziņu, jo kā to uzsvēris V. Bukovskis, "Jautājums par tiesas izdevumiem pieder procesuālajām, bet ne materiālajām tiesībām.(..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālajām attiecībām" (V. Bukovskis. Civilprocesa mācību grāmata. Rīga,1933.,421. 1apa).

Arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta judikatūrā atzīts, ka materiālo tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību, kas radušies sakarā ar juridisko pakalpojumu saņemšanu (Augstākās tiesas Senāta 2000 .gada 11. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-466, 2009. gada 21. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-6, 2015. gada 30. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-224/2015).

Kā ceturtā zaudējumu pozīcija ir norādīta AS "Sadales tīkls" pasūtījumu vērtība 26 577 *euro* apmērā. Norādīts, ka šādā apmērā pasūtījumi netika saņemti atbildētāju nelojālu un kaitniecisku darbību dēļ, bet tieši — piedaloties atkārtoti izsludinātajos iepirkumos, SIA "NDelektrA" atbildētāju personā mainīja cenas, tās būtiski samazinot.

Bieži vien iepirkumi beidzas bez rezultāta, jo piedāvātās cenas ir pārāk augstas. Šādos gadījumos AS "Sadales tīkls" uzaicina atkārtoti iesniegt piedāvājumus ar mērķi samazināt sākotnēji piedāvāto līgumcenu. Pretendentiem ir tiesības atstāt savu piedāvājumu nemainīgu, šajā gadījumā tiek vērtēts pretendenta sākotnēji iesniegtais piedāvājums. Ja SIA "Latgales energobūve" pēc AS "Sadales tīkls" aicinājuma nav samazinājusi savu piedāvāto līgumcenu, tas nozīmē, ka tā faktiski atteicās no iespējas uzvarēt konkrētajā sarunu procedūrā. Tādēļ te nevar būt nekāda runa par to, ka SIA "Latgales energobūve" ir nodarīts kāds zaudējums.

Jebkurā gadījumā iepirkumos un sarunu procedūrās piedalās juridiska persona — SIA "NDelektrA", līdz ar to prasība par zaudējumu atlīdzināšanu ne pie kādiem apstākļiem nevar būt apmierināta attiecībā pret fiziskām personām.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotās pārstāves /pers. F/, /pers. G/, zvērināta advokāte Dace Ozoliņa uzturēja prasību atbilstoši prasības pieteikumā un tā precizējumos norādītajiem motīviem un pamatam, lūdza prasību apmierināt pilnā apmērā. Papildus paskaidroja, ka atbildētāju darbības nevar novērtēt kā lojālas SIA "Latgales energobūve". Konkurējošas sabiedrības dibināšana un tās darbības aktīva veicināšana ir būtisks sabiedrības dalībnieku lojalitātes pienākuma pārkāpums. Arī lojāliem sabiedrības dalībniekiem ir pienākums rīkoties kā krietniem un rūpīgiem saimniekiem un tiem nav tiesību veikt darbības, kas apdraud sabiedrības mērķi – gūt peļņu un attīstīt sabiedrību. Viņi ne tikai nodibināja konkurējošu sabiedrību, izmantojot prasītājas intelektuālo īpašumu - SIA "Latgales energobūve" apmaksātos sertifikātus, bet arī pārdeva daļu no savām kapitāldaļām konkurējošai sabiedrībai, kurā viņi ir dalībnieki. Saņemot dividendes SIA "Latgales energobūve", viņi nostiprinās un attīstīs konkurējošu sabiedrību, tādā veidā izmīcinot prasītāju. Šāda konkurējošas sabiedrības iepludināšana SIA "Latgales energobūve" ir pamats atbildētājus izslēgt no dalībnieku sastāva. Atbildētāji ir nodarījuši prasītājai zaudējumus, kas saistīti ar viņu izglītošanu, sertifikātu un speciālo apliecību saņemšanu, kas deva viņiem iespēju dibināt konkurējošu sabiedrību un saņemt AS "Latvenergo" kvalificētā būvpakalpojumu sniedzēja statusu, /pers. A/ – 1345,20 *euro*, /pers. B/ – 4171,64 *euro*; darbaspēka (nolīgti divi speciālisti) apmaksa pēc darba attiecību izbeigšanas ar /pers. A/ – 31 490,33 *euro*; apmaksa par juridiskajiem pakalpojumiem sakarā ar atbildētāju iniciētajām tiesvedībām – 6500 *euro*; AS "Sadales tīkls" atkārtoto iepirkumu vērtība – 25 349,14 *euro*.

[4] Tiesas sēdē atbildētāju pārstāve zvērināta advokāte Rita Jureviča prasību neatzina, lūdza to noraidīt. Uzturēja rakstveida paskaidrojumā paustos argumentus, papildus paskaidroja, ka personai, kura cēlusi prasību par dalībnieka izslēgšanu, atbilstoši Komerclikuma 195. pantam jāpierāda, ka dalībnieks bez attaisnojoša iemesla nepilda savas saistības vai citādi nodarījis būtisku kaitējumu. No šīs likuma normas izriet, pirmkārt, ir jākonstatē būtisks kaitējums. Otrkārt, ja būtiskais kaitējums ir konstatēts, ir jāsecina, ka nav bijis attaisnojuma iemesla šādai darbībai. Konkrētajā gadījumā atbildētāji palika bez iztikas līdzekļiem prasītājas darbību dēļ, tāpēc tika nodibināta SIA "NDelektrA". Latgales apgabaltiesas 2019. gada 29. novembra spriedumā lietā Nr. C12270817, kas stājies spēkā un ir pierādījums lietā, konstatēts, ka "konkurējošas sabiedrības SIA "NDelektrA" dibināšana no divu SIA "Latgales energobūve" mazākuma dalībnieku puses nav vērtējama kā nelojāla rīcība, kas varētu radīt zaudējumus atbildētājai, t.i. SIA "Latgales energobūve", dalība vienos iepirkuma konkursos norāda, ka tās nav vienīgie konkurenti šajā tirgū, piedalās arī citas sabiedrības un dalība šajos konkursos, kur vinnējušas ir gan viena, gan otra, nav ietekmējušas abu uzņēmumu darbību.". Iepirkumu uzraudzības biroja lēmums lietā pierāda, ka prasītāja 2020. gadā ir tikusi izslēgta no kvalificēto piegādātāju saraksta AS "Sadales tīkli" sistēmā, jo ir nokavēti daudzi izpildes termiņi, tas nozīmē, ka viņiem ir pietiekoši daudz darba, pat pārāk daudz, ka viņi nespēj iekļauties noslēgtajos līgumos norādītajos termiņos. Tas apstiprina apgabaltiesas secināto, ka uzņēmumu darbību neietekmē, ka SIA "NDelektrA" un SIA "Latgales energobūve" piedalās iepirkumu konkursos, jo vinnē gan viena, gan otra. No Iepirkumu uzraudzības biroja lēmuma redzams, ka SIA "Latgales energobūve" tik daudz pasūtījumu ņem, ka netiek galā ar izpildes termiņiem. Līdz ar to nevar būt runas par pārkāptu lojalitāti. Prasītāja norāda uz atbildētāju nelojalitāti un lūdz piedzīt zaudējumus par atbildētāju sertifikātiem un apmācībām, apgalvojot, ka atbildētāji pārtrauca darba tiesiskās attiecības ar prasītāju un nodibināja savu sabiedrību, izmantojot prasītājas intelektuālo īpašumu. Sertifikāti nav intelektuālais īpašums, bet atbildētāju zināšanas un iemaņas.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, uzklausījusi pušu pārstāvjus un lieciniekus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[5.1] Komerclikuma 195. pants paredz sabiedrības dalībnieka izslēgšanas no sabiedrības nosacījumus. Saskaņā ar minētā panta otro daļu prasību par dalībnieka izslēgšanu var celt dalībnieki, kuri pārstāv ne mazāk par pusi no sabiedrības pamatkapitāla, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

Uzņēmumu reģistra informācija apstiprina, ka SIA "Latgales energobūve" dalībnieki ir /pers. C/, kuram pieder 1988 daļas (70 % no sabiedrības pamatkapitāla), /pers. A/, kuram pieder 426 daļas (15 % no pamatkapitāla) un /pers. B/, kuram pieder 426 daļas (15 % no pamatkapitāla).

Saskaņā ar Komerclikuma 172. panta pirmo daļu prasību pret dibinātājiem, valdes vai padomes locekļiem vai revidentu sabiedrība ceļ, pamatojoties uz dalībnieku sapulces lēmumu, kurš pieņemts ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu. Savukārt panta sestā daļa paredz, ka prasība ceļama tiesā triju mēnešu laikā no dienas, kad dalībnieku sapulce pieņēmusi lēmumu par prasības celšanu vai kad saņemts dalībnieku mazākuma pieprasījums. Prasībai pievieno attiecīgi apliecinātu sapulces protokola izrakstu.

Lietā iesniegts SIA "Latgales energobūve" 2019. gada 16. jūlija dalībnieku sapulces protokols Nr. 2/2019, no kura redzams, ka dalībnieku sapulcē piedalījās sabiedrības dalībnieks /pers. C/, kurš pārstāv sabiedrības dalībnieku vairākumu (70 % no pamatkapitāla), un ir pieņemts lēmums par prasības celšanu tiesā pret mazākuma dalībniekiem /pers. A/ un /pers. B/ par dalībnieku izslēgšanu no sabiedrības dalībnieku sastāva būtiska kaitējuma sabiedrībai nodarīšanas dēļ. Prasības pieteikums tiesā iesniegts 2019. gada 26. jūlijā.

Tiesa secina, ka prasītāja ir ievērojusi Komerclikuma 172. panta pirmās un sestās daļas un 195. panta otrās daļas prasības, ceļot prasību pret

atbildētājiem par dalībnieku izslēgšanu no sabiedrības.

[5.2] Gadījumi, kuros ir pieļaujama dalībnieka izslēgšana no sabiedrības, paredzēti Komerclikuma 195. panta pirmajā daļā, kas noteic, ka tiesa var izslēgt dalībnieku no sabiedrības, pamatojoties uz sabiedrības prasību, ja viņš bez attaisnojoša iemesla nepilda savas saistības vai citādi nodarījis būtisku kaitējumu sabiedrības interesēm, vai nav izpildījis saistības, vai nav pārtraucis kaitējuma nodarīšanu pēc tam, kad no sabiedrības saņemts rakstveida brīdinājums. Līdz ar to dalībnieka izslēgšanai no sabiedrības noteicošais pamats ir dalībnieka sabiedrībai nodarītā kaitējuma būtiskums.

Latvijas Republikas Senāta 2019. gada 28. februāra spriedumā lietā Nr. C19033012, SKC-80/2019 ir skaidrots būtiska kaitējuma jēdziens Komerclikuma 195 panta izpratnē, norādot ka "No minētās normas satura izriet, ka tajā dotais uzskaitījums attiecas tikai uz dažiem būtiska kaitējuma iespējamiem izpausmes veidiem, jo plašāks būtiska kaitējuma jēdziena skaidrojums atrodams judikatūrā, kas izveidojusies jautājumā par Komerclikuma 195. panta iztulkošanu un piemērošanu. Kā atzīts judikatūrā, dalībnieka izslēgšana no sabiedrības ar ierobežotu atbildību Komerclikuma 195. panta kārtībā būtībā nozīmē Satversmes 105. pantā noteikto tiesību uz īpašumu ierobežojumu. Tādēļ šis tiesību institūts izmantojams tikai izņēmuma gadījumos un tikai likumā paredzētajos apstākļos, turklāt tiesai īpaši rūpīgi jāpārbauda prasības pamats un tā atbilstība likuma noteikumiem. No Komerclikuma 195. panta pirmās daļas nepārprotami izriet, ka, lai izslēgtu dalībnieku no sabiedrības, ir jāpierāda dalībnieka nodarītā kaitējuma būtiskums sabiedrībai. Būtiska kaitējuma kritērijs kā ģenerālklauzula ir relatīvs, un tas var būt atkarīgs no dažādiem konkrētiem lietas apstākļiem. Šo apstākļu pierādīšanas nasta gulstas uz prasītāju. Savukārt tiesai, lai piemērotu Komerclikuma 195. pantu, spriedumā jāizvērtē prasītāja iesniegtie būtiskumu apliecinošie pierādījumi un jāpamato, kādēļ atbildētāja izdarītie pārkāpumi uzskatāmi par būtiskiem konkrētās lietas apstākļu kontekstā (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 23.februāra sprieduma lietā Nr. SKC-87/2011 (C29515504) 10.punktu un 2012.gada 22.februāra sprieduma lietā Nr. SKC-66/2012 (C20206808) 10.punktu; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 31.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-2221/2014 (C33137808) 8.punktu, 2016.gada 27.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-363/2016 (C04501210) 7.punktu, 2018.gada 31.janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-34/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0131.C29816512.1.S) 6.un 7.punktu, 2018.gada 28.jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-195/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0628.C10061814.1.S) 14.2. un 14.5.1.punktu*).

No minētā secināms, ka būtisks kaitējums sabiedrības interesēm ir svarīgs priekšnoteikums Komerclikuma 195. panta pirmās daļas piemērošanai, turklāt katrā lietā atsevišķi pierādāms un pārbaudāms kritērijs. Lai „būtiska kaitējuma" ģenerālklauzulu aizpildītu ar atbilstošu saturu, jāizmanto tam paredzētas juridiskas metodes, piemēram: vispārēji atzītu gadījumu izmantošana; tiesību izzināšana, kuras viens no avotiem ir tiesību zinātnes jeb tiesību doktrīnas atziņas (*sk. Sniedzīte G. Tiesību normu iztulkošana praeter legem (II). Likums un Tiesības, 2005, 7. sēj., Nr. 11., 12. lpp.; Kalniņš E. Tiesību tālākveidošana. No: Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normu piemērošanā. Prof. E. Meļķiša zinātniskā redakcijā, Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 139., 172., 190., 196. lpp.; Jurkāns J. Prasības par dalībnieka izslēgšanu – prakse un problēmjautājumi. Jurista Vārds, 09.07.2013., Nr. 27/28 (778/779); Rasnačs L. Būtisks kaitējums komercsabiedrības interesēm kā pamats dalībnieka izslēgšanai no tās. Jurista Vārds, 22.08.2017., Nr. 35 (989)*)."

[5.3] Prasības pieteikumā ir norādītas vairākas atbildētāju veiktās darbības, kas, prasītājas ieskatā, ir nodarījušas sabiedrībai būtisku kaitējumu, un ir pamats atbildētāju izslēgšanai no sabiedrības dalībnieku sastāva.

[5.3.1] Prasītāja ir norādījusi, ka /pers. A/, būdams darba attiecībās ar SIA "Latgales energobūve", darba laikā, patvaļīgi izmantojot SIA "Latgales energobūve" būvkomersanta apliecību un sabiedrības resursus, ir izstrādājis elektroapgādes projektus fiziskām personām sava personīgā labuma gūšanai.

Lietā iesniegts Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes 2016. gada 17. marta lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, kur norādīts, ka SIA "Latgales energobūve" iesnieguma izskatīšanas laikā tika konstatēts, ka /pers. A/ kā sertificēts elektroietaišu projektētājs 2015. gadā faktiski izstrādāja trīs projektus no iesniegumā norādītajiem pieciem, t.i., pēc dārzkopības kooperatīvās sabiedrības "Ķīmiķis D", /pers. H/ un /pers. I/ pasūtījumiem. Projekts pēc dārzkopības kooperatīvās sabiedrības "Ķīmiķis D" pasūtījuma tika izstrādāts, pamatojoties uz līgumu, ko parakstījis SIA "Latgales energobūve" valdes loceklis /pers. C/, par projektu veikta samaksa ar bankas pārskaitījumu uzņēmuma kontā.

Liecinieces/pers. H/ un /pers. I/ tiesas sēdē liecināja, ka viņas 2015. gadā pasūtīja tehniskos projektus elektrības pieslēgšanai saviem nekustamajiem īpašumiem. Projektus sagatavoja /pers. A/. Viņām nebija nekādu pretenziju par viņa padarīto darbu, pasūtītie projekti tika saņemti, samaksāts par tiem bija skaidrā naudā /pers. A/, nekādi līgumi par pasūtījumu netika slēgti, samaksu apliecinoši dokumenti netika izsniegti. Analoģiskus paskaidrojumus abas ir sniegušas arī policijai, kas atreferēts 2016. gada 17. marta lēmumā par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

Līdz ar to secināms, ka SIA "Latgales energobūve" vārdā 2015. gadā /pers. A/ izstrādāja divus projektus, par kuriem netika noslēgts līgums un par kuriem sabiedrības vadībai nebija zināms. Ņemot vērā, ka nav pierādījumu par skaidrā naudā saņemtās samaksas par projektiem nodošanu sabiedrības rīcībā, uzskatāms, ka /pers. A/, izmantojot sabiedrības resursus, ir guvis personīgu labumu, neievērojot sabiedrības intereses.

Vērtējot šīs /pers. A/ darbības no sabiedrības darbinieka, kas strādā uz darba līguma pamata, viedokļa, tas ir darba tiesisko attiecību pārkāpums, nodarot zaudējumu darba devējam. Konkrētā gadījumā /pers. A/ ir arī sabiedrības dalībnieks, kas pieļauj šādu rīcību, t.i., rīkojas pretēji sabiedrības interesēm, un nav nozīmes, ka viņš netika sodīts ne kriminālprocesa, ne administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros.

Tiesību doktrīnā uzsvars tiek likts uz dalībnieku, kas vienlaicīgi ir valdes locekļi, darbībām, kas ir pretējas sabiedrības interesēm, un šajā kontekstā tiek atzīts, ka šādām darbībām, dalībniekam rīkojoties nevis sabiedrības, bet savās interesēs (piemēram, tērējot sabiedrības naudu un mantu savām vajadzībām), tiek piešķirta būtiska kaitējuma nozīme (*sk. Rasnačs L. Būtisks kaitējums komercsabiedrības interesēm kā pamats dalībnieka izslēgšanai no tās. Jurista Vārds, 22.08.2017., Nr. 35 (989)*). Sabiedrības dalībnieka, vienlaicīgi esot sabiedrības darbiniekam, kaitnieciska darbība, acīmredzot, nav tik izplatīta, taču tiesa uzskata, ka ir vērtējama līdzīgi kā sabiedrības dalībnieka valdes locekļa rīcība.

Atbildētāju pārstāve lietā iebilda, ka šajā sakarā puses citas tiesvedības ietvaros ir noslēgušas izlīgumu, kur apņēmušās neizvirzīt savstarpējas pretenzijas šajā sakarā.

Lietā iesniegtie pierādījumi apliecina, ka puses 2016. gada 11. novembrī ir noslēgušas izlīgumu civillietā Nr. C12287015 /pers. A/ prasība pret SIA "Latgales energobūve" par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējumu piedziņu, kuru Latgales apgabaltiesa ir apstiprinājusi. Darba tiesiskās attiecības šajā lietā /pers. A/ tika uzteiktas sakarā ar darba devēja uzticības zaudēšanu, ņemot vērā, ka /pers. A/ darba laikā izstrādāja projektus sava personiskā labuma gūšanai. Izlīgumā par šo strīdu puses vienojās, ka darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas atbilstoši Darba likuma 100. pantam – darbinieka uzteikums. Puses apliecināja, ka viņu starpā ir atrisināti visi strīdi, kas pastāvēja šīs lietas ietvaros, un puses apņēmās neizvirzīt savstarpējas pretenzijas par pastāvējušo strīdu arī nākotnē.

Tiesa uzskata, ka minētās civillietas ietvaros, noslēdzot izlīgumu, ir izsmelts strīds starp sabiedrību un tās darbinieku /pers. A/, taču tas neliedz vērtēt šajā lietā /pers. A/ rīcību sabiedrības dalībnieka kontekstā, un nav nozīmes sabiedrības materiālā zaudējuma apmēram, jo nodarīto zaudējumu apmērs pats par sevi vēl nepierāda būtisku kaitējumu sabiedrības interesēm, jo tas ir plašāks jēdziens par zaudējumu nodarīšanu.

[5.3.2] Prasītāja uzskata, ka ar savām darbībām /pers. A/ kaitēja sabiedrības darbībai un reputācijai, jo vairāku viņa iniciēto tiesvedību gaitā viņa pārstāve ierosināja tiesas pieprasījumus, kas tika nosūtīti AS "Sadales tīkls", lai saņemtu informāciju par SIA "Latgales energobūve" darbību, /pers. A/ bez jebkādiem pierādījumiem paziņoja, ka SIA "Latgales energobūve" sistemātiski nenoslēdza līgumus par darbu izpildi un saņēma maksājumus, neiegrāmatojot tos sabiedrības grāmatvedībā. Šādas /pers. A/ darbības radīja sabiedrībai negatīvas sekas – 2016. gadā samazinājās uzaicinājumu skaits

prasītājai piedalīties AS "Sadales tīkls" rīkotajos iepirkumos, bet šie iepirkumi ir galvenais prasītājas peļņas avots.

Tiesa nepiekrīt šim prasītājas argumentam. Jebkurai personai ir Satversmē garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, kas nozīmē, ka jebkura persona var vērsties tiesā savu aizskarto tiesību un interešu aizsardzībai. Katrā tiesvedībā pusēm ir nepieciešams iegūt pierādījumus savu argumentu pamatošanai, tātad arī ziņu pieprasīšanai no valsts un pašvaldības iestādēm, citām fiziskām un juridiskām personām. Ņemot vērā, ka liela daļa atbildētāju uzsākto tiesvedību rezultātā prasības tika apmierinātas, arī visās trijās tiesu instancēs, tad secināms, ka tiesvedību uzsākšanai atbildētājiem bija pamats, un prasītāja lielā mērā ir vainojama pie šo tiesvedību uzsākšanas, tātad arī sabiedrības reputācijas graušanas, jo pati ir rīkojusies negodprātīgi, neievērojot atbildētāju intereses. To apliecina tiesvedības civillietās Nr. C12236915 /pers. A/ prasība pret SIA "Latgales energobūve" par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un samaksas piedziņu par darba piespiedu kavējumu; Nr. C12270817 un Nr. C12236120 SIA "NDelektrA", kuras dalībnieki ir abi atbildētāji, prasība pret SIA "Latgales energobūve" par pienākuma uzlikšanu izdarīt ierakstu sabiedrības dalībnieku reģistrā; Nr. C73561220 /pers. A/ un /pers. B/ prasība pret SIA "Latgales energobūve" un /pers. C/ par tās dalībnieku lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu.

Tiesa uzskata, ka lietā nav pierādīts, ka atbildētāju vainas dēļ 2016. gadā samazinājās uzaicinājumu skaits prasītājai piedalīties AS "Sadales tīkls" rīkotajos iepirkumos.

Prasītāja pati prasības pieteikumā ir norādījusi, ka 2016. gadā inženierbūvju būvniecības apjoms samazinājās par 33,3 %, līdz ar to loģiski pieņemt, ka arī AS "Sadales tīkls" izsludināto iepirkumu skaits varēja samazināties. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas liecinātu par pretējo.

Lietā nopratināts liecinieks /pers. J/ liecināja, ka prasītāja sūtīja viņu informācijas iegūšanai uz AS "Sadales tīkls", lai noskaidrotu, kāpēc prasītājai netiek piedāvāts piedalīties iepirkumos, un privātā sarunā viņam tika paskaidrots, ka tas notiek prasītājas daudzo tiesvedību dēļ. Tiesa uzskata, ka privātā sarunā iegūta informācija ir vērtējama kritiski, jo nav pārbaudāma. Kā arī jau iepriekš norādīts, tiesvedību uzsākšanā ievērojama daļa vainas jāuzņemas pašai prasītājai.

[5.3.3] Prasītāja norāda, ka 2018. gada jūnijā /pers. A/ nodrošināja būvuzraudzību elektroietaišu izbūvē objektos "Baldones ielas posmā no Dzintaru ielas līdz Priedaines ielai, Daugavpilī, rekonstrukcija" un "Puškina ielas posmā no Tukuma ielas līdz Grodņas ielai, Daugavpilī, rekonstrukcija", kuros SIA "Latgales energobūve" veica apgaismojuma rekonstrukcijas darbus. Rīkojoties nepamatoti un prettiesiski, /pers. A/ atteicās saskaņot būvmateriālus minētajiem objektiem. /pers. A/ ar šādu rīcību, prasītājas ieskatā, centās kaitēt sabiedrībai un graut tās reputāciju. '

Tiesa uzskata, ka šāds prasītājas apgalvojums nav pierādīts. Liecinieks/pers. J/ liecināja, ka divos minētajos objektos, lai projekta ietvaros saskaņotu paredzētos materiālus ar būvuzraugu, kas tajā brīdī bija /pers. A/, dokumenti ar ģenerāluzņēmēja starpniecību tika nodoti būvuzraugam, bet netika saņemti atpakaļ. Pēc būvuzrauga nomaiņas tie paši materiāli tika saskaņoti bez problēmām.

Tiesa uzskata, ka tas, ka /pers. A/ neparakstīja prasītājas ar ģenerāluzņēmēja starpniecību sūtītos dokumentus, nesaskaņoja materiālus nepamatoti, ir prasītājas pieņēmums, jo lietā nav pierādījumu, kas liecinātu, ka /pers. A/ to darīja nepamatoti.

[5.3.4] 2014. gada 10. martā SIA "Latgales energobūve" dalībniekam /pers. B/ tika izsniegts aizdevums 10 500 *euro*, kura daļu viņš neatmaksāja prasītājai noteiktā termiņā, tā tika piedzīta tiesas ceļā. Parāda atmaksas kavējumu prasītāja uzskata par būtisku kaitējumu, ko /pers. B/ nodarīja sabiedrībai, jo 2016. gadā sabiedrība cieta materiālas grūtības pasūtījumu samazinājuma dēļ.

Lietā iesniegts 2014. gada 12. marta aizdevuma līgums Nr. 1/2014, kas noslēgts starp SIA "Latgales energobūve" un fizisku personu /pers. B/. Līguma 1. punktā norādīts, ka aizdevējs piešķir aizņēmējam, kas ir SIA "Latgales energobūve" dalībnieks, bezprocentu aizdevumu 10 500 *euro*. Aizņēmējs apņemas dzēst aizdevumu proporcionāli nākamo aprēķināto dividenžu summām, kas ir sadalītas atbilstoši aizņēmējam pienākošos aizdevēja kapitāla daļu skaitam, līdz aizdevuma summas pilnīgai atmaksai, bet ne vēlāk kā līdz 2016. gada 10. martam, kas ir galīgā norēķina termiņš.

Tiesa piekrīt, ka atbildētājam bija pienākums samaksāt aizdevumu prasītājai līdz 2016. gada 10. martam, taču, ņemot vērā, ka aizdevuma atmaksa saskaņā ar līguma nosacījumiem piesaistīta arī dividenžu izmaksai, aizdevuma atmaksas kavējums konkrētajā gadījumā nevar būt uzskatīts kā apzināta kaitējuma nodarīšana sabiedrībai.

Lietā pierādīts un netiek apstrīdēts, ka ne par 2013. gadu, ne par 2014. gadu sabiedrībā dividendes netika sadalītas, tas nozīmē, ka līgumā ietvertais nosacījums par aizdevuma dzēšanu no aprēķinātajām dividenžu summām pēc līguma noslēgšanas neizpildījās, lai gan atbildētājam bija tiesības paļauties uz šo līguma nosacījumu. Tas, ka pēc aizdevuma atlikušās daļas piedziņas tiesā sprieduma izpilde tika sadalīta termiņos, liecina, ka atbildētājs neatmaksāja parādu nevis tāpēc, ka nevēlējās, bet tāpēc, ka nebija spējīgs segt visu parāda summu, un tam nav nekādas saistības ar sabiedrības dalībnieka lojalitāti, kā uzskata prasītāja.

[5.3.5] /pers. A/ pēdējā darba dienā 2015. gada 8. septembrī arī /pers. B/ iesniedza iesniegumu par darba līguma izbeigšanu ar 2015. gada 9. septembri.

Prasītāja uzskata, ka ar šādu rīcību sabiedrībai ir nodarīts būtisks kaitējums, sabiedrība vienā dienā palika bez diviem sertificētiem speciālistiem. Bez sertificēta elektroietaišu izbūves darbu vadītāja sabiedrībai nav tiesību veikt elektromontāžas darbus un tai ir jāaptur sava komercdarbība. Tādā veidā atbildētāji ļaunprātīgi mēģināja paralizēt sabiedrības darbību. Prasītājai, lai turpinātu komercdarbību, nekavējoties bija jāsameklē jaunus darba vadītājus, projektētāju un darba drošības speciālistu, kas prasīja papildu finanšu izdevumus – /pers. B/ vietā darbā tika pieņemti trīs speciālisti.

Atbildētāju pārstāve paskaidroja, ka šādu /pers. B/ rīcību izraisīja SIA "Latgales energobūve" valdes locekļa /pers. C/ prettiesiskais darba tiesisko attiecību uzteikums /pers. A/, kas vēlāk tika pierādīts ar turpmāko tiesvedību, jo /pers. A/ tika atjaunots darbā.

Tiesa uzskata, ka šāds arguments izskaidro /pers. B/ rīcību, un darbiniekam ir tiesības uzteikt darba līgumu jebkurā laikā, bet tas neattaisno /pers. B/ kā sabiedrības dalībnieka rīcību. Tiesa piekrīt prasītājas argumentam, ka /pers. B/ nevarēja neapzināties, ka šāda viņa rīcība nodarīs kaitējumu sabiedrībai. Tāda veida solidarizēšanās ar /pers. A/ ir pieņemama no sabiedrības darbinieka /pers. B/ viedokļa, bet nekādi nav pieņemama no sabiedrības dalībnieka /pers. B/ viedokļa.

Saskaņā ar lietā iesniegtu AS "Latvenergo" kvalifikācijas sistēmas nolikuma "Būvdarbi un pakalpojumi" 7.3.11.9. apakšpunktu kvalificētajam piegādātājam sadaļā – elektroapgādes elektroietaišu būvniecības, rekonstrukcijas, renovācijas un remontu darbi līdz 1000 V – cita starpā jābūt ne mazāk kā diviem elektromontāžas darbu vadītājiem (sertificētiem elektrospeciālistiem), ne mazāk kā vienam elektrotehniķim (sertificētam elektrospeciālistam) ar tiesībām veikt elektroietaišu tehnisko parametru mērīšanu un pārbaudi, darba aizsardzības koordinatoram atbilstoši Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktajām prasībām, diviem vai vairāk kvalificētiem elektromontieriem vai elektrotehniķiem spriegumaktīvo darbu veikšanai.

Saskaņā ar prasītājas norādīto SIA "Latgales energobūve" pēc /pers. B/ aiziešanas no sabiedrības vairs nevarēja izpildīt norādītās prasības, līdz ar to nevarēja turpināt savu komercdarbību.

Pašsaprotami, ka prasītājai, lai turpinātu savu komercdarbību, savlaicīgi izpildītu sabiedrības uzņemtās saistības, bija nepieciešams nekavējoties atrast atbilstošus sertificētus speciālistus. Nav apstrīdams, ka īsā laikā, steidzami atrast piemērotus speciālistus ir apgrūtinoši, jo nav laika un iespējas izvēlēties, jāpiekrīt lielākām speciālistu prasībām, tajā skaitā darba apmaksas jomā, līdz ar to ciešot materiālu zaudējumu.

/pers. B/ ar savu rīcību, uzsakot darba tiesiskās attiecības bez iepriekšēja brīdinājuma, pārtraucot darbu nākamajā dienā pēc uzteikuma, apdraudēja sava uzņēmuma SIA "Latgales energobūve" pastāvēšanu, līdz ar to atzīstams, ka šādā veidā viņš nodarīja būtisku kaitējumu sabiedrībai.

[5.3.6] Prasītāja uzskata, ka atbildētāji veica darbības sabiedrības reputācijas graušanai, iesniedzot apzināti nepatiesu iesniegumu Finanšu policijā par to, ka SIA "Latgales energobūve" valdes loceklis /pers. C/ sistemātiski nenoslēdz līgumus par būvniecības un projektēšanas darbu izpildi ar

pasūtītājiem, saņem norēķinus skaidrā naudā, apejot uzņēmuma grāmatvedību.

Nav apšaubāms, ka jebkurai personai, kas ir informēta par likumpārkāpuma izdarīšanu, ir tiesības un pienākums paziņot par to tiesībsargājošām iestādēm.

Tiesa neuzskata konkrētā situācijā, ka atbildētāji ir kaitējuši sabiedrībai. No atbildētāju 2016. gada 31. marta iesnieguma Finanšu policijai izriet, ka viņiem ir aizdomas, ka uzņēmumā tiek veikti darījumi, neiegrāmatojot samaksu par veiktajiem darbiem, jo viņiem kā sabiedrības dalībniekiem netiek sniegta pilna informācija par sabiedrības finanšu stāvokli, netiek izmaksātas dividendes, lai gan sabiedrība strādā ar peļņu, un atbildētāji ir konstatējuši, ka gada pārskatā par 2012. gadu ir viltots /pers. A/ paraksts.

Ņemot vērā jau 2015. gadā radušos konfliktsituāciju starp sabiedrības dalībniekiem un savstarpējas informācijas apmaiņas trūkumu, tiesībsargājošo iestāžu iesaistīšana konflikta risināšanā ir likumsakarīga. Nesaņemot pilnu informāciju par sabiedrību, dalībniekiem bija pamats aizdomām, ka vairākuma dalībnieks veic nelikumīgas darbības, līdz ar to vēršanās Finanšu policijā atzīstama tikai kā atbildētāju likumīgo tiesību izmantošana savu interešu aizsardzībai nevis centieni kaitēt sabiedrības reputācijai.

[5.3.7] Prasītāja uzskata, ka konkurējošas komercsabiedrības dibināšana un attīstība ir būtisks lojalitātes pārkāpums, kas apdraud gan konkrētās sabiedrības dzīvotspēju gan arī kaitē godīgai komercdarbības videi, līdz ar to rada būtisku kaitējumu sabiedrībai.

/pers. B/ un /pers. A/ 2015. gada 8. decembrī nodibināja SIA "NDelektrA". Saskaņā ar informāciju no būvkomersantu reģistra SIA "Latgales energobūve" darbības veidi ir elektroietaišu projektēšana, elektroietaišu izbūves darbu vadīšana, elektroietaišu izbūves darbu būvuzraudzība, savukārt par SIA "NDelektrA" darbības veidiem būvkomersantu reģistrā ir norādīta analoģiska informācija.

Atbilstoši lietā esošai informācijai no AS "Latvenergo" kvalificēto piegādātāju reģistra gan SIA "Latgales energobūve", gan SIA "NDelektrA" ir kvalificējušās elektroapgādes elektroietaišu būvniecības, rekonstrukcijas, renovācijas un remontu darbos līdz 1000 V, un darbības vieta abām sabiedrībām ir viena – austrumu reģions.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka abas sabiedrības ir konkurējošas, jo strādā vienā jomā, vienā reģionā, kā arī piedalās vienos iepirkumos, konkurējot ar cenu piedāvājumiem, ko apliecina lietā iesniegtā informācija par iepirkumiem laika periodā no 2017. gada līdz 2020. gadam.

Prasītāja norāda, ka pasūtījumi 26 576,99 *euro* apmērā netika saņemti atbildētāju nelojālu un kaitniecisku darbību dēļ, jo piedaloties atkārtoti izsludinātajos iepirkumos un zinot SIA "Latgales energobūve" piedāvātās cenas, SIA "NDelektrA" mainīja cenas, tās būtiski samazinot, tādējādi darbojoties pretēji SIA "Latgales energobūve" interesēm un nodarot tai būtisku materiālu kaitējumu.

Novērtējot lietā iesniegto apjomīgo informāciju par iepirkumiem un tajos piedāvātajām cenām, tiesa nevar vienozīmīgi atzīt, ka cenu piedāvājums vienmēr ir bijis neizdevīgs SIA "Latgales energobūve". Atbildētāju pārstāve lietā arī iesniedza iepirkumu kopsavilkumu, un prasītājas pārstāves to neapstrīdēja, no kura redzams, ka ir pietiekoši daudz iepirkumu cenu piedāvājumu, kur prasītājas cena ir palikusi zemāka par SIA "NDelektrA" atkārtoti piedāvāto. Secināms, ka AS "Sadales tīkls" iepirkumu cenu piedāvājumos ir guvušas virsroku gan SIA "Latgales energobūve", gan SIA "NDelektrA".

Arī Latgales apgabaltiesa 2019. gada 29. novembra spriedumā lietā Nr. C12270817 SIA "NDelektrA" prasībā pret SIA "Latgales energobūve" par pienākuma uzlikšanu izdarīt ierakstu sabiedrības dalībnieku reģistrā secināja, ka konkurējošas sabiedrības SIA "NDelektrA" dibināšana no divu SIA "Latgales energobūve" mazākuma dalībnieku puses nav vērtējama kā nelojāla rīcība, kas varētu radīt zaudējumus atbildētājai. Abi prasītājas dibinātāji nav atbildētājas valdes locekļi, kas vada tās darbību un pārstāv tiesiskajās attiecībās ar darījumu partneriem, atbilstoši savu daļu lielumam tiem nav arī nekādas ietekmes dalībnieku sapulču lēmumu pieņemšanā vai uzņēmuma stratēģiskās darbības izvēlē. Prasītājas un atbildētājas dalība vienos iepirkumu konkursos, ko pierāda lietā iesniegtie pierādījumi, norāda, ka tās abas nav vienīgie konkurenti šajā tirgū, piedalās arī citas sabiedrības, un dalība šajos konkursos, kur vinnējušas ir gan viena, gan otra, nav ietekmējušas abu uzņēmumu darbību.

Prasītāja ir norādījusi, ka pat pēc 2019. gada 18. jūnija brīdinājuma Nr. 84/2019 par kaitējuma nodarīšanas pārtraukšanu saņemšanas atbildētāji turpina rīkoties ļaunprātīgi un samazināt cenas atkārtoti izsludinātajos iepirkumos.

Prasītājas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka piedāvājuma cenas veidošanā ir daudz aspektu, no kā un kādā veidā tiek veidota cena, tiek ņemti vērā gan materiāli, gan darbaspēks, pat gadalaiks, t.i. iespējamie darba apstākļi, un daudzi citi faktori. Lai noteiktu, cik pamatots vai nepamatots bija SIA "NDelektrA" cenas samazinājums atkārtotajos cenu piedāvājumos, būtu jāveic katras cenas analīze, jo nereti sākotnējās cenas tiek piedāvātas ar lielu un nepamatotu uzrēķinu, cerībā, ka tā tiks pieņemta, bet atkārtotajā cenu piedāvājumā tiek piedāvāta reāla, apstākļiem atbilstoša cena. Lietā arī nav iesniegti pierādījumi, ka SIA "NDelektrA" vinnēto pasūtījumu izpildē nebūtu iekļāvusies atbildētāju piedāvātajā cenā, ka tās bija neadekvāti zemas, tikai lai zaudētu SIA "Latgales energobūve". Tāpēc tiesa uzskata, ka prasītājas apgalvojums, ka atbildētāji nosakot SIA "NDelektrA" piedāvātās cenas rīkojušies ļaunprātīgi, ir pieņēmums nevis pierādīts fakts.

[5.3.8] 2016. gada 29. novembrī /pers. B/ un /pers. A/ noslēdza viņiem piederošo SIA "Latgales energobūve" kapitāla daļu pirkuma līgumus ar SIA "NDelektrA". Katrs no dalībniekiem pārdeva pa 5 % no viņiem piederošajām SIA "Latgales energobūve" kapitāla daļām. SIA "NDelektrA" ir SIA "Latgales energobūve" konkurente, bet atbildētāji ir SIA "NDelektrA" līdzīpašnieki un 44 % kapitāla daļu turētāji katrs. Prasītāja uzskata, ka šāda rīcība vērsta uz konkurējošas sabiedrības iekļaušanu SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sastāvā, lai ierobežotu uzņēmuma darbību.

Tiesa apšauba SIA "NDelektrA" iespējas ierobežot SIA "Latgales energobūve" darbību, jo tai pieder tikai 10 % no pamatkapitāla, vairākuma dalībnieks /pers. C/ arī turpmāk varēs rīkoties, pieņemt lēmumus sabiedrībā vienpersoniski ar saviem 70 % no pamatkapitāla.

Prasītāja ir pamatojusi prasību ar judikatūru, tajā skaitā ar 2018. gada 28. jūnija Augstākās tiesas spriedumu lietā Nr. SKC-195/2018, kur atzīts, ka konkurējošās sabiedrības dibināšana ir būtisks kaitējuma nodarījums esošai sabiedrībai. Līdz ar to šādas sabiedrības iekļaušana SIA "Latgales energobūve" ir vienozīmīgs pamats dalībnieku izslēgšanai no sabiedrības.

Tiesa piekrīt atbildētāju pārstāves viedoklim, ka konkrētajā Augstākās tiesas spriedumā norādītie lietas faktiskie apstākļi ir atšķirīgi. Izskatītajā lietā, tiesas skatījumā, bija acīmredzama dalībnieka ļaunprātība pret savu sabiedrību, resursu izmantošana, intelektuālā īpašuma izmantošana, klientu pārvilināšana, maldinot tos u.c.. Konkrētajā lietā faktiskie apstākļi ir citi. Neskatoties uz to, tiesa uzskata, ka Augstākās tiesas atzinumi par tiesību normu un jēdzienu interpretāciju vispārējā veidā ir izmantojami arī šajā lietā.

Latvijas Republikas Senāts 2018.gada 28.jūnija spriedumā lietā Nr. C10061814 SKC-195/2018 norādījis: "Kā tas atzīts Augstākās tiesas judikatūrā, tad viens no Komerclikuma 195. panta mērķiem ir novērst sabiedrībai nelojāla dalībnieka turpmāku kaitējumu sabiedrībai, jo ne sabiedrībai, ne citiem tās dalībniekiem nav jāpacieš tāds dalībnieks, kurš ne tikai nepilda lojalitātes pienākumu, bet ar savu rīcību nodarījis sabiedrībai būtisku kaitējumu, un pastāv iespēja, ka viņš varētu nodarīt kaitējumu arī turpmāk (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-34/2018 (* ECLI:LV:AT:2018:0131.C29816512.1.S) ).

Turklāt Augstākā tiesa jau ir norādījusi, ka, vērtējot turpmāka kaitējuma nodarīšanas iespējamību, jāņem vērā arī atbildētāja rīcības raksturs, proti, vai kaitējuma nodarīšana ir bijis atsevišķs, izolēts incidents, kam pamatā ir nejauša apstākļu sakritība vai neuzmanība, vai arī tā ir radīta ar tīšu, sistemātisku atbildētāja rīcību. Turklāt nav vajadzīgs tīšs nolūks kaitēt sabiedrībai, pietiek ar to, ka kaitējums ir nodarīts ar apzinātu rīcību, kuras kaitīgumu sabiedrībai tās veicējs nevarēja neapzināties. Jāņem vērā arī atbildētāja rīcības motīvi. Atbildētāja tīša, ar nolūku veikta sistemātiska plānveida rīcība, kas vērsta uz būtisku zaudējumu nodarīšanu sabiedrībai ar mērķi gūt no tā personisku labumu, vienmēr uzskatāma par nopietnu lojalitātes pārkāpumu pret sabiedrību ar augstu atkārtošanās iespējamības risku, un tāpēc par būtisku kaitējumu Komerclikuma 195. panta izpratnē (sk. *turpat*)."

Kā arī Senāts minētajā spriedumā norādījis, ka arguments, ka komercdarbības veikšana konkurences apstākļos no visiem viedokļiem ir vērtējama pozitīvi, jo tikai tā tiek nodrošināta komercdarbības pastāvīga attīstīšanās un sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanās, ir pamatots, ciktāl uz minēto apgalvojumu raugās no valsts tautsaimniecības un patērētāju skatupunkta, bet, raugoties no sabiedrības skatupunkta, tas vājina un apdraud tās darbību ilgtermiņā. Turklāt atšķirībā no citu konkurējošo sabiedrību dibinātājiem sabiedrības dalībniekiem ir piekļuve sabiedrības komercnoslēpumiem un iespēja ietekmēt sabiedrības darbību, lai palīdzētu savas konkurējošās sabiedrības attīstībai.

Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā atbildētāju rīcībā esošo kapitāldaļu lielumu (tikai 30 %) un elektropakalpojumu sfēras lielumu, kas ir pietiekoši plaša, lai tajā sekmīgi varētu darboties abas konkurējošās sabiedrības, pati par sevi atbildētāju rīcība, nodibinot SIA "NDelektrA", nav atzīstama par kaitniecisku, bet tās iekļaušanu SIA "Latgales energobūve", kas rada ne tikai iespēju konkurentsabiedrībai iegūt komercnoslēpumu saturošu informāciju, bet arī, saņemot dividendes no SIA "Latgales energobūve", veiksmīgāk attīstīties, tiesa atzīst par būtiska kaitējuma nodarīšanu sabiedrībai.

[5.3.9] Prasītāja uzskata, ka atbildētāju nelojalitāte pret prasītāju izpaužas arī kā vienas sabiedrības (SIA "Latgales energobūve") resursu izmantošana citas sabiedrības (SIA "NDelektrA") interesēs. SIA "NDelektrA" kļuva par pilnvērtīgu tirgus dalībnieku tūlīt pēc dibināšanas, izmantojot tos intelektuālos resursus, kuri bija iegādāti par SIA "Latgales energobūve" līdzekļiem, balstoties uz tās pieredzi (sertifikāti, atļaujas un apliecības).

Lietā iesniegti /pers. B/ 2011. gada 28. jūnijā izsniegts sertifikāts elektroietaišu izbūvei, elektroietaišu tehnisko parametru mērīšanai ar derīguma termiņu 2016. gada 16. jūnijs; 2013. gada 17. janvārī izsniegts sertifikāts elektroietaišu izbūvei, izbūves darbu vadīšanai un būvuzraudzībai, elektroietaišu ekspluatācijai, ekspluatācijas darbu vadīšanai un uzraudzībai ar derīguma termiņu 2018. gada 17. janvāris; /pers. A/ 2007. gada 16. februārī izsniegts sertifikāts elektroietaišu izbūvē ar derīguma termiņu 2012. gada 16. februāris, 2013. gada 17. janvārī izsniegts sertifikāts elektroietaišu projektēšanai ar derīguma termiņu 2018. gada 17. janvāris. Kā arī /pers. B/ ir izsniegtas apliecības par apgūto kursu par spriedumaktīvo darbu veikšanu sadalnēs 2014. gada 1. oktobrī, par spriedumaktīvo darbu veikšanu gaisvadu līnijās 2014. gada 5. septembrī, par spriegumaktīvo darbu veikšanu elektroenerģijas uzskaites iekārtās 2014. gada 12. septembrī, 2008. gada 11. jūlijā saņemta apliecība par profesionālās pilnveides izglītību darba aizsardzībā un 2009.gada 21. augustā saņemta apliecība par profesionālās pilnveides izglītību ugunsdrošībā un aizsardzībā; savukārt /pers. A/ saņemta apliecība par apgūto kursu par gaisvadu līniju montāžas un ekspluatācijas praktisko iemaņu atjaunošanu 2011. gada 10. februārī.

Tiesa nepiekrīt prasītājas argumentam, ka minētie dokumenti ir prasītājas intelektuālais īpašums, ko atbildētāji ir izmantojuši pretēji prasītājas interesēm, jo sertifikāti, apliecības un atļaujas atbildētāji ieguva ar savām zināšanām un spējām kā sabiedrības darbinieki. Pamatots ir atbildētāju pārstāves iebildums, ka sabiedrības dalībniekam nav nepieciešami nekādi atļaujoši dokumenti, jo dalībnieks nekādus būvdarbus neveic. Šo dokumentu iegūšanas apmaksu prasītāja ir veikusi kā darba devēja saviem darbiniekiem, un to atgūšanas nosacījumus regulē Darba likuma 96. pants.

[5.3.10] 2015. gada 30. jūlijā starp SIA "Latgales energobūve" un SIA "Ditton būve" noslēgts līgums Nr. 3-07/15-25 par elektromontāžas darbu veikšanu objektā "Daugavpils Universitātes meža bioloģiskās daudzveidības pētījumu laboratorijas ēkas pārbūve (rekonstrukcija) un nodošana ekspluatācijā "Ilgas", Skrudalienas pagastā, Daugavpils novadā". /pers. A/ un /pers. B/ norādīti līgumā kā SIA "Latgales energobūve" vadošais personāls būvdarbu veikšanā. Līguma izpildes termiņš noteikts 2015. gada 13. novembris.

/pers. A/ 2015. gada 10. aprīlī parakstīja speciālista apliecinājumu par gatavību piedalīties minētā līguma izpildē bez jebkādiem šķēršļiem.

2015. gada 10. augustā atbildētāji parakstīja rīkojumu Nr. 12/15 ar kuru viņi tika iecelti par atbildīgajām personām objektā "Daugavpils Universitātes meža bioloģiskās daudzveidības pētījumu laboratorijas ēkas pārbūve (rekonstrukcija) un nodošana ekspluatācijā "Ilgas", Skrudalienas pagastā, Daugavpils novadā".

Savukārt 2015. gada 25. augustā /pers. A/ pieteica darba devējam atvaļinājumu par iepriekšējo periodu no 2015. gada 4. septembra, pievienojot to kārtējam ikgadējam atvaļinājumam, 2015. gada 27. augustā iesniedza vēl vienu iesniegumu par aiziešanu atvaļinājumā sakarā ar bērna piedzimšanu.

Šāda rīcība pamatoti liek uzskatīt, ka /pers. A/ apzināti izvairījās no uzņemto saistību izpildes, jo lietā nav pierādīts, ka atbildētājam bija pamatots iemesls šādi rīkoties un apdraudēt sabiedrības līgumsaistību sekmīgu izpildi.

[5.3.11] Lietā iesniegts SIA "Latgales energobūve" 2019. gada 18. jūnija brīdinājums atbildētājiem par kaitējuma nodarīšanas pārtraukšanu, kurā tiek lūgts pārtraukt veikt darbības, kuru rezultātā SIA "Latgales energobūve" tiek radīts būtisks kaitējums.

Tiesa uzskata, ka no prasītājas brīdinājuma nav saprotams, kādas konkrēti darbības atbildētājiem ir jāpārtrauc – jālikvidē SIA "NDelektrA" vai jāpārtrauc piedalīties AS "Sadales tīkls" izsludinātajos iepirkumos, vai arī tikai jāatsakās no cenu samazinājuma. Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka minētais brīdinājums nav atzīstams par Komerclikuma 195. panta pirmās daļas izpratnē izsniegtu brīdinājumu.

[5.4] Dalībnieka izslēgšana no sabiedrības ir tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kuru var izlietot pret dalībnieku, kurš rada būtiskus sarežģījumus sabiedrībai. Dalībnieka izslēgšanas mērķis ir novērst iespēju viņam turpmāk nākotnē radīt jaunus sarežģījumus sabiedrības darbībai (*sk. Rasnačs L. Būtisks kaitējums komercsabiedrības interesēm kā pamats dalībnieka izslēgšanai no tās. Jurista Vārds, 22.08.2017., Nr. 35 (989)*).

No minētā secināms, ka galvenais priekšnoteikums dalībnieka izslēgšanai no sabiedrības ir nevis jau izdarīts kaitējums, bet gan iespēja to nodarīt sabiedrībai nākotnē.

Judikatūrā noteikts, ka, vērtējot turpmāka kaitējuma nodarīšanas iespējamību, jāņem vērā arī atbildētāja rīcības raksturs, proti, vai kaitējuma nodarīšana ir bijis atsevišķs, izolēts incidents, kam pamatā ir nejauša apstākļu sakritība vai neuzmanība, vai arī tā ir radīta ar tīšu, sistemātisku atbildētāja rīcību. Turklāt nav vajadzīgs tīšs nolūks kaitēt sabiedrībai, pietiek ar to, ka kaitējums ir nodarīts ar apzinātu rīcību, kuras kaitīgumu sabiedrībai tās veicējs nevarēja neapzināties (*sk. Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2018. gada 31. janvāra spriedums lietā Nr. C29816512 SKC-34/2018*).

Konkrētajā lietā vairums tiesas konstatēto atbildētāju darbību, kas ir nodarījušas kaitējumu sabiedrībai, un atzīstamas par būtisku kaitējumu, vērtējot tās no sabiedrības dalībnieku viedokļa, jau ir izdarītas un nevar atkārtoties, jo tās izdarītas, atbildētājiem esot darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju, bet tās pārtrauktas jau 2015. gadā.

Savukārt, tiesas konstatētais būtiskais kaitējums sabiedrībai (analizēts sprieduma 8.3.8. apakšpunktā), kas izdarīts ar konkurējošas sabiedrības iekļaušanu SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sastāvā joprojām var būt turpināts. Ņemot vērā dalībnieku savstarpējo ilgstošo konfliktu, kaitējuma nodarīšana arī nākotnē ir likumsakarīga, jo tā izraisa nebeidzamus strīdus un tiesvedības jau sešu gadu garumā, kas nepārprotami kaitē sabiedrībai. Arī konkurējošas sabiedrības iespējas iegūt sabiedrības komercnoslēpumu saturošu informāciju un izlietot saņemtās dividendes konkurējošas sabiedrības, kuras dibinātāji un dalībnieki ir atbildētāji, attīstībai nepārprotami radīs SIA "Latgales energobūve" būtisku kaitējumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par atbildētāju izslēgšanu no SIA "Latgales energobūve" sabiedrības dalībnieku sastāva ir apmierināma.

[5.5] Saskaņā ar Komerclikuma 195. panta trešo daļu dalībnieka izslēgšanas gadījumā viņa daļas pāriet sabiedrībai, kurai ir pienākums izmaksāt izslēgtajam dalībniekam viņa ieguldījumu, kuru nosaka atbilstoši šā likuma 156. panta otrās daļas noteikumiem.

Prasītāja lūdza nodot /pers. A/ piederošās 426 sabiedrības pamatkapitāla daļas ar kārtas numuriem 1989-2414 un /pers. B/ piederošās 426 sabiedrības pamatkapitāla daļas ar kārtas numuriem 2415-2840 SIA "Latgales energobūve".

Ņemot vērā lietā konstatēto, ka atbildētāji 5 % no savām pamatkapitāla daļām katrs ir atsavinājuši (/pers. A/ 142 pamatkapitāla daļas ar kārtas numuriem 2273-2414, /pers. B/ 142 pamatkapitāla daļas ar kārtas numuriem 2415-2556), tad nav pamata nodot prasītājai šīs atsavinātās daļas.

Neskatoties uz to, ka komercreģistrā atsavinātās daļas nav reģistrētas uz jaunā īpašnieka vārda, to atsavināšanas līgumi nav atzīti par spēkā neesošiem. Prasītājai ir uzlikts pienākums veikt likumā noteiktās darbības šo daļu pārreģistrāciju, kas ir pierādīts ar lietā iesniegtiem tiesu nolēmumiem, līdz ar to ir pamats nodot SIA "Latgales energobūve" atbildētājiem katram 10 % faktiski piederošās kapitāla daļas.

[5.6] Prasītāja ir cēlusi prasību arī par zaudējumu piedziņu no atbildētājiem, lūdzot piedzīt zaudējumus, kas saistīti ar viņu izglītošanu, sertifikātu un speciālo apliecību saņemšanu no /pers. A/ – 1345,20 *euro*, no /pers. B/ – 4171,64 *euro*; darbaspēka (nolīgti divi speciālisti) apmaksu pēc darba attiecību izbeigšanas ar /pers. A/ – 31 490,33 *euro*; apmaksu par juridiskajiem pakalpojumiem sakarā ar atbildētāju iniciētajām tiesvedībām – 6500 *euro*; AS "Sadales tīkls" atkārtoto iepirkumu vērtību – 25 349,14 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Mūsdienu tiesību teorijā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma un piedziņas pamati ir: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.*).

Ja nav pierādīts kaut viens no uzskaitītajiem pamatiem, nav pamata apmierināt prasījumu par zaudējumu piedziņu.

[5.6.1] Tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētājiem zaudējumus sakarā ar tiesvedībās sniegto juridisko pakalpojumu apmaksu 6500 *euro* apmērā.

Sprieduma 5.3.2. apakšpunktā jau tika konstatēts, ka atbildētāju uzsāktās tiesvedības nebija nepamatotas, liela loma to uzsākšanai bija prasītājas prettiesiskai rīcībai, kā arī vēršanās tiesā ir katras personas Satversmē garantētās tiesības, un juridiskās palīdzības apmaksas atlīdzināšanas jautājums tiek risināts katrā konkrētā civillietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. pantu.

[5.6.2] Tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētājiem zaudējumus, kas saistīti ar viņu izglītošanu, sertifikātu un speciālo apliecību saņemšanu no /pers. A/ 1345,20 *euro* un no /pers. B/ 4171,64 *euro*.

Sprieduma 5.3.9. apakšpunktā jau tika konstatēts, ka visus sertifikātus un apliecības atbildētāji ieguva kā prasītājas darbinieki nevis sabiedrības dalībnieki. Sabiedrības dalībniekiem nekādas atļaujas nav nepieciešamas, viņi ir tikai sabiedrības dibinātāji, un sabiedrības dibināšanai nav nepieciešami šāda veida dokumenti.

Saskaņā ar Darba likuma 96. panta nosacījumiem darba devējam ir pienākums segt darbinieka apmācības un kvalifikācijas celšanas izdevumus, un tikai, ja šai apmācībai nav noteicošas nozīmes darba pienākumu veikšanā, var būt noslēgta vienošanās par apmācības izdevumu atlīdzināšanu. Prasītājai nebija pamata prasīt no atbildētājiem samaksu par viņu apmācību un sertifikātu ieguvi, jo tie bija vitāli nepieciešami prasītājas komercdarbībā un atbildētāju darba pienākumu veikšanā. Līdz ar to nav pamata apmācību izdevumus pieprasīt no sabiedrības dalībniekiem.

[5.6.3] Tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētājiem zaudējumus, kas atbilst AS "Sadales tīkls" atkārtoto iepirkumu vērtībai 25 349,14 *euro* apmērā.

Sprieduma 5.3.7. apakšpunktā tika secināts, ka nav pamata uzskatīt, ka atbildētāji kā SIA "NDelektrA" dalībnieki (arī valdes loceklis un būvdarbu vadītājs), veidojot iepirkumu piedāvājumu cenas, būtu veikuši apzinātas darbības, lai kaitētu prasītājai. Kā arī AS "Sadales tīkls" iepirkumos ir piedalījusies SIA "NDelektrA". Saskaņā ar Komerclikuma 137. panta trešo daļu dalībnieks neatbild par sabiedrības saistībām (arī par zaudējumiem). Līdz ar to nav nekāda pamata vērst prasību par zaudējumu nodarīšanu sakarā ar SIA "NDelektrA" piedalīšanos iepirkumos pret atbildētājiem.

[5.6.4] Tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no /pers. A/ zaudējumus par darbaspēka (nolīgti divi speciālisti) apmaksu pēc darba attiecību izbeigšanas ar /pers. A/ 31 490,33 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1776. pantu cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi.

Lietā iesniegtie pierādījumi apliecina, ka darba tiesiskās attiecības ar /pers. A/ izbeidza pati prasītāja, nosūtot darba līguma uzteikumu ar 2015. gada 9. septembri. Ar Latgales apgabaltiesas 2016. gada 4. februāra spriedumu lietā Nr. C12236915 darba līguma uzteikums tika atzīts par spēkā neesošu un /pers. A/ atjaunots darbā. No sprieduma motīvu daļas secināms, ka darba tiesisko attiecību izbeigšana ar atbildētāju bija nelikumīga, tās pamats netika pierādīts. Arī pēc atkārtotas darba tiesisko attiecību izbeigšanas ar /pers. A/ notika tiesvedība, kura beidzās ar pušu izlīgumu.

Ņemot vērā, ka prasītāja visas tiesvedības gaitā uzsvēra, ka atbildētāji bija ļoti nozīmīgi darbinieki ne tikai sabiedrības komercdarbības veikšanā, bet arī tās pastāvēšanā, tiesa uzskata, ka prasītājai bija citas Darba likumā noteiktās iespējas risināt attiecības ar saviem darbiniekiem, tajā skaitā ar /pers. A/, neizbeidzot darba tiesiskās attiecības, tādā veidā novēršot iespējamos zaudējumus.

Līdz ar to tiesa secina, ka prasītāja nav veikusi saprātīgus pasākumus iespējamo zaudējumu novēršanai, t.i., nav pamata pieprasīt no /pers. A/ segt zaudējumus sakarā ar jauna darbaspēka apmaksu, jo šo zaudējumu radīšanā ir ievērojama prasītājas vaina.

[5.7] Tiesa atzīst, ka ir pamats prasību apmierināt daļēji un izslēgt no SIA "Latgales energobūve" dalībnieku sastāva dalībnieku /pers. A/, kam pieder sabiedrībā 284 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 10 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 1989-2272, un dalībnieku /pers. B/, kam pieder sabiedrībā 284 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 10 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 2557-2840, viņu pamatkapitāla daļas nododot SIA "Latgales energobūve", pārējā daļā (par /pers. A/ atsavināto 142 pamatkapitāla daļu ar kārtas numuriem 2273-2414, /pers. B/ atsavināto 142 pamatkapitāla daļu ar kārtas numuriem 2415-2556 nodošanu prasītājai un zaudējumu piedziņu) prasību noraidīt.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu no atbildētājiem prasītājas labā jāpiedzen tiesas izdevumi proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai – valsts nodeva 140 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,27 *euro*, kopā 145,27 *euro*.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta e) apakšpunktu un ceturto daļu no atbildētājiem prasītājas labā jāpiedzen ar lietas vešanu saistītie izdevumi par zvērināta advokāta sniegto juridisko palīdzību 2137,50 *euro* apmērā.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. pantu no atbildētājiem valsts labā ir jāpiedzen lietas izskatīšanas gaitā papildus radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 17,21 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 44., 97., 193., 197. pantu tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Izslēgt no SIA "Latgales energobūve", reģistrācijas numurs 41503045569, dalībnieku sastāva dalībnieku /pers. A/, personas kods /personas kods/, kam pieder sabiedrībā 284 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 10 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 1989-2272, un dalībnieku /pers. B/, personas kods /personas kods/, kam pieder sabiedrībā 284 sabiedrības pamatkapitāla daļas jeb 10 % pamatkapitāla ar kapitāldaļu kārtas numuriem 2557-2840.

Izslēgto sabiedrības dalībnieku pamatkapitāla daļas ar kapitāla daļu kārtas numuriem 1989-2272 un 2557-2840 nodot SIA "Latgales energobūve".

Prasību daļā par 284 pamatkapitāla daļu ar kārtas numuriem 2273-2414 un 2415-2556 nodošanu prasītājai un zaudējumu piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latgales energobūve", reģistrācijas Nr. 41503045569, labā tiesāšanās izdevumus 1141,38 *euro* (viens tūkstotis viens simts četrdesmit viens *euro* 38 centi), maksājumu veicot kontā

Nr. LV98 PARX 0013 8637 5000 1, AS "Citadele banka".

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latgales energobūve", reģistrācijas Nr. 41503045569, labā tiesāšanās izdevumus 1141,39 *euro* (viens tūkstotis viens simts četrdesmit viens *euro* 39 centi), maksājumu veicot kontā Nr. LV98 PARX 0013 8637 5000 1, AS "Citadele banka".

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,61 *euro* (astoņi *euro* 61 cents), ieskaitot kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts LV51 TREL 2190 4580 1900 0, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C12198019.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,60 *euro* (astoņi *euro* 60 centi), ieskaitot kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts LV51 TREL 2190 4580 1900 0, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C12198019.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas – 2021. gada 5. novembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese G. Kusiņa